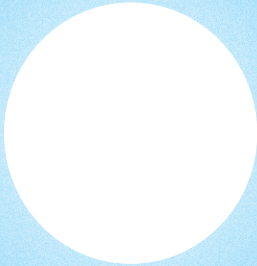

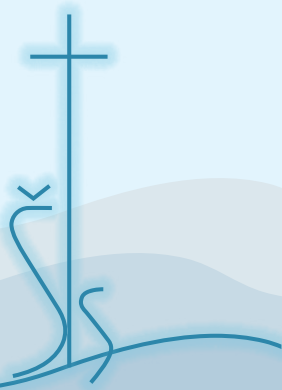
God. 2019./XLIX.

Br. 4/195

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnika – Split, Lovret

God. 2019./XLIX.

Br. 4/195

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijske predstojnice	5

IZ GENERALATA

Došašće 2019.....	6
Nove provincijalne uprave	8

IZ PROVINCIJALATA

Sa sjednica Provincijske uprave.....	9
Obavijesti	10
Jubileji redovničkoga života	10
Rođendani sestara u 2020.	11
Jubilej djelovanja sestara	11

ZBIVANJA I OSVRTI

Nada u kršćanskim misionarima i misionarkama	12
Slavlje 90. rođendana.....	13
Seminar o komunikaciji u digitalnom okruženju	14
Biti za drugoga.....	15
Iščekivanje	16
Zlatni jubilej u Darmstadtu	18
Prigodna riječ provincijske predstojnice.....	18
Proslavljena 50. obljetnica djelovanja Hrvatske katoličke misije u Darmstadtu	19
Mudri za dobro.....	22
Duhovno-rekreativni susreti u Arbanasima	23

JEKA IZ AFRIKE

U Hajdukovim dresovima	24
------------------------------	----

BOŽIĆNE ČESTITKE	25
-------------------------------	----

NAŠI POKOJNICI

S. M. Serafika Balajić	30
Sestre naše Družbe	32
Rodbina sestara	32
Zahvala	32

LIST DRUŽBE

Generalna kuća	33
Mariborska provincija	34
Splitska provincija	35
Splitska provincija - Misija u DR Kongu	36
Tršćanska provincija	37
Lemontska provincija	38
Mostarska provincija	39
Argentinsko-urugvajska provincija	40
Bosansko-hrvatska provincija	41
Austrijska provincija	42
Paragvajska provincija	43
Rimska regija	43

PRILOZI

Ufanje ubogih neće biti zaludu	45
Admirabile signum	50

Riječ uredništva

B liži se još jedna *punina vremena, ispunjenje vremena*, okončanje iščekivanja u čijem duhu završavamo četvrti u nizu brojeva naših *Odjeka*.

Dok pristigli prilozi daju obrise života Provincije, vrijeme svjedoči prisutnu nadu i sigurnost da će na kraju vremena biti jasna dublja dimenzija svega što ovdje i sada prolazimo. O nadi i s nadom čitamo i u okružnici Vrhovne predstojnice. Nada proizlazi iz Papine poruke povodom Svjetskog dana siromaha, a u vjeri i s nadom sagledavamo i odlazak naših pokojnika.

Strujanje vječnosti u prolaznome sve stavlja na svoje mjesto, u toj istoj nadi. Smiruje i usmjerava onamo gdje ćemo oslobođeni svega, imati sve kad Bog bude *sve u svemu*.

Zahvalne za Božju *brižnu zaštitu i djelotvornu ljubav, njegova nadahnuća i neupitnu vjernost u svim (ne)prilikama života*, u nadi protiv svake nade čekajmo njegov dolazak, znajući da samo s njim imamo mir, sigurnost i život u punini.

Vaše sestre iz uredništva!

Đuro Seder, *Rođenje Gospodinovo*

Riječ provincijske predstojnice

Drage sestre!

Nalazimo se u svetom vremenu došašća koje spaja prošlost, sadašnjost i budućnost, stavljajući Krista u središte povijesti čovječanstva i naše osobne. U liturgijskim molitvama, koje na osobit način uprisutnjuju mesijansku nadu i iščekivanje Božjeg naroda, gotovo opipljiva postaje čežnja za spasenjem, za svjetlom koje dolazi *na prosvjetljenje naroda*. Pritiješnjen svakojakim nedaćama, suvremeni čovjek u njima može čuti odjek vapaja za smislom i otkriti putove do svoga Stvoritelja.

U tom smislu zrcali se i poslanje našem naraštaju čiji se vapaj za Bogom tako često doima neartikuliranim. Poslane smo uobličiti njegov govor i posredovati Božju riječ, čineći tako odnos Oca mogućim sa svojom djecom, odnos koji bi ih nakon lutanja trebao vratiti Očevu domu. No, povratak će biti moguć samo ako naše srce u njemu nađe svoj mir i ispunjenje

Izlijevanja neizmjerne Božje ljubavi u događaju Kristova utjelovljenja bilo nam izvor nadahnuća i poticaj u traženju načina na koji bi Bog, po nama krhkima, u svijetu mogao biti sve više prisutan i djelatan, onako kako on to hoće.

čežnji. Nije li upravo došašće prikladno vrijeme za preispitivanje čežnji vlastitog srca, napuštanje uhodanih putova koji nikamo ne vode, pročišćavanje motivacije služenja Bogu i bližnjemu oživljavajući radost i ljubav prvih godina svoga poziva? Živimo li još uvijek istu ljubav, gori li naše srce istim žarom? Ima li naše poslanje još živo nadahnuće u Gospodinu?

Čežnja za puninom života u Bogu dobar je pokazatelj intenziteta duhovnog života. Trudimo se, sestre, živjeti iz te uronjenosti u njega, kako bismo i mi u budnosti i mudrosti pastira jednom dočekale trenutak ispunjenja svojih nadanja i duhovnih stremljenja.

Izlijevanje neizmjerne Božje ljubavi u događaju Kristova utjelovljenja bilo nam izvor nadahnuća i poticaj u traženju načina na koji bi Bog, po nama krhkima, u svijetu mogao biti više prisutan i djelatan, onako kako on to hoće. Slavljenje Božjeg dolaska među ljude neka bude snažan poticaj za novi početak i duhovni iskorak.

Želim vam Čestit Božić i blagoslovljenu godinu novu!

s. Andrea Nazlić, provincijska predstojnica

IZ GENERALATA

Prot. n. 334c/2019

Došašće 2019.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Imamo milost započeti novo došašće. Došašće nije samo sjećanje na razdoblje dugog iščekivanja u kojem je izraelski narod iščekivao Mesiju, i nije samo obična priprema za Božić. Vrijeme je to budnog iščekivanja i nade, pozornog osluškivanja i hoda ususret Gospodinu koji dolazi; vrijeme u kojemu i *dan*as slavimo Kristov dolazak i otvaramo se susretu s njim. Riječ Božja koju ćemo slušati u ovom liturgijskom vremenu progovarat će nam osobito o susretu Boga s njegovim narodom koji donosi radost i obnavlja nadu te o ispunjenju njegovih obećanja.

Kao Družba ovogodišnje došašće započinjemo ozarene ljepotom i bogatstvom jubilejskih slavlja. U Jubilarnoj godini radosno smo zahvaljivale Gospodinu za njegovu trajnu prisutnost u životu Družbe, za njegovo *sveto djelovanje* po životu sestara i po njihovom, često mukotrpnom, radu. Zahvaljivale smo za njegovu brižnu zaštitu i djelotvornu ljubav, za njegova nadahnuća i neupitnu vjernost u svim (ne)prilikama života. Osobito za vrijeme završnih svečanosti u Zagrebu i Mariboru obuzimala nas je snažna želja da danas, i nadalje, naš odgovor na potrebe ljudi i naš pogled u budućnost prožimaju osjećaji nade i djetinjeg pouzdanja u Božja obećanja, kao što su prožimali Majku Margaritu i prve sestre, te brojne naraštaje sestara tijekom 150-godišnje povijesti.

Od njih smo u baštinu primile *nadu*, poniznu i jednostavnu *kršćansku nadu*. U njihovom životu, u njihovom ustrajnom predanju mogle smo iščitati življenu nadu koja je poput milosne niti tkala povijest Družbe. Nadu su sestre jačale osobito u teškim razdobljima, živeći „u nadi protiv svake nade“ (Rim 4,18). I u nadi se postidjele nisu (usp. Rim 5,5). S njima nas snažno povezuje *nit nade* koja nam, po svojoj naravi, ne dopušta da pogled zadržimo usmjeren unatrag, da zastajemo navezane na prošlost, nego nas bitno usmjerava naprijed. U nestalnosti današnjice pozvane smo oslanjati se na sigurnost kršćanske nade, sigurnost da je Bog uvijek prisutan, da se brine za nas i da nas vjera i nada u njegovu pomoć nikada neće postidjeti. Nada će nas uvijek podržavati, ma kroz kakve nevolje i poteškoće morale prolaziti.

Baštinu početaka Družbe živjet ćemo stvaralački ako, uz *kršćansku nadu*, budemo poznavale i cijenile svoje *korijene*. Jer, „pojedinač ne može rasti ako nema snažne korijene koji mu pomažu stajati čvrsto na nogama i koji ga čvrsto drže na zemlji“, ustvrdio je papa Franjo u apostolskoj pobudnici *Christus vivit* (br. 179).

Iz korijena proistječe snaga koja omogućuje rast, cvjetanje i dozrijevanje ploda. Iskusile smo to osobito tijekom Jubilarne godine, dok smo se spuštale do naših korijena, upoznajući dosad manje poznate čimbenike povijesti Družbe i hodočasteći na mjesta njezina nastanka. Sve nam je to ulijevalo novi evanđeoski polet i radost ukorijenjenosti u Bogu i istoj karizmi te zahvalnost za svaku novu mogućnost prenošenja Radosne vijesti i približavanja najpotrebnijima. Jasnije smo uvidjele i snažnije osjetile da je Družba u trenucima kada je izgledala poput skršena stabla, ne samo sačuvala nego još više ojačala svoje *skriveno korijenje* iz kojega se, Božjom providnošću, ponovno razraslo još snažnije stablo, čije smo mi mladice.

I nadalje trebamo brižno čuvati sjećanje na živo bogatstvo naše povijesti i vjernost svojim korijenima ispravno shvaćajući njihovo značenje: „Korijeni nisu sidra koja nas vežu za prošla vremena i sprječavaju nas da živimo duboko ukorijenjeni u sadašnjost i stvaramo nešto novo. Oni su, naprotiv, točka ukorijenjenosti koja nam omogućuje rasti i odgovoriti na nove izazove. [...] Moramo svojoj kulturi pristupati realno i s ljubavlju i ispuniti je evanđeljem. Danas smo pozvani naviještati Isusovu Radosnu vijest novim vremenima“ (*Christus vivit*, 200).

To ćemo moći u otvorenosti, dijalogu, susretanju i slušanju. Neophodno je slušati i starije i mlađe sestre kako bismo otkrile i prigrllile ono što je dobro i korisno *u starom* i *u novom*. Starije nam sestre nose sjećanje i mudrost iskustva, a mlađe nas pozivaju da nanovo pobudimo i uvećamo nadu, otvaraju nas budućnosti i pokreću iz usidrenosti u čežnji za strukturama i navikama koje više nisu nositeljice života u svijetu u kojem danas živimo (usp. *Evangelii gaudium*, 108). Preko mladih možemo prepoznavati ljepotu i snagu novih stvarnosti koje se naziru na obzorju budućnosti. Zatvaranje pred novim, nekad iz straha i prevelike zabrinutosti pred budućnošću, onemogućuje obnovu i vitalnost zajednice što je suprotnost življenju nade i ukorijenjenosti u Bogu koji nam želi *udahnuti* novi život.

Došašće nas poziva da živimo s nadom i snovima sestara koje su nam prethodile, a istodobno nam ukazuje na novi život i na nove mogućnosti po *dobrostitosti* i *čovjekoljublju*. Neka u ovom došašću u nama i po nama snažnije zaživi „dobrostitost i čovjekoljublje Spasitelja našega, Boga“! (Tit 3,4)

U pouzdanoj nadi iščekivanja Gospodinova dolaska neka nas Novorođeni svojom blizinom i mirom obdari – ovoga Božića i u sve dane nove 2020. godine!

s. M. Klara Šimunović
vrhovna predstojnica

Prot. n. 270312019

Grottaferrata, 18. studenoga 2019.

Predmet: Nove provincijalne uprave

*Provincijalnim upravama i
svim sestrama Družbe*

Drage sestre!

Od 10. do 15. listopada 2019. godine u provincijalnoj kući u San Lorenzu slavljen je Redoviti provincijalni kapitul Argentinsko-urugvajске provincije sv. Josipa. Dana 14. listopada izabrana je nova provincijalna uprava:

s. M. Isabel Fernández	provincijalna predstojnica
s. M. Rosa Vega	provincijalna zamjenica
s. M. Aurelia Salinas	provincijalna savjetnica
s. M. Guillermina Alvarenga Montes	provincijalna savjetnica
s. M. Cristina Silva	provincijalna savjetnica

Vrhovna uprava je na sjednici od 22. listopada 2019. godine, sukladno kan. 625 § 3 Zakonika kanonskog prava, potvrdila novu provincijalnu upravu.

Na Redovitom provincijalnom kapitolu Mariborske provincije Bezgrešnog začeca, koji je slavljen od 24. do 31. listopada 2019. godine u Repnjama, dana 31. listopada izabrana je nova provincijalna uprava:

s. M. Veronika Verbič	provincijalna predstojnica
s. M. Angela Zanjkovič	provincijalna zamjenica
s. M. Polonca Majcenovič	provincijalna savjetnica
s. M. Tina Dajčer	provincijalna savjetnica
s. M. Bernarda Gostečnik	provincijalna savjetnica

Vrhovna uprava je na sjednici od 16. studenoga 2019. godine, sukladno kan. 625 § 3 Zakonika kanonskog prava, potvrdila novu provincijalnu upravu.

Preporučujemo u vaše molitve nove provincijalne uprave i sve sestre Argentinsko-urugvajске i Mariborske provincije.

Mir i dobro!

s. M. Klara Šimunović
vrhovna predstojnica

IZ PROVINCIJALATA

Sa sjednica Provincijske uprave

Split, 5. studenoga 2019.

S poštovanjem smo se spomenule pokojne s. Zvezdane Bajan koja je ljubavlju i marnim radom ispunila svoj zemaljski život te predana u ruke Božje 9. listopada spremno dočekala svoj prijelaz u vječnost.

Pročitan je i razmotren zapisnik Misijskoga vijeća od 28. rujna 2019. godine. Razgovaralo se o načinu proslave jubileja redovničkoga života sestara Kongoanka. Odlučeno je da s. Françoise Balibuno Ciza i s. Noëlla Kajibwami Namasonga, koje dogodne slave srebreni jubilej, dođu u Hrvatsku i proslave ga s ostalim sestrama jubilantkinjama u Splitu. S. Françoise će doći već na proljeće radi tečaja hrvatskoga jezika.

Proslava redovničkih jubileja bit će u provincijskom središtu na svetkovinu Srca Isusova 19. lipnja 2020. godine. Prije proslave upriličit će se duhovna obnova u samostanu u Zadru te hodočašće u Asiz. Na hodočašće idu tri generacije zlatnih i bisernih jubilantkinja.

Intenzivnu pripravu za polaganje doživotnih zavjeta s. Marija Matanović imat će sa sestrama iz Mostarske provincije. Odlučeno je da slavlje doživotnih zavjeta s. Marije bude u Splitu 29. kolovoza 2020. godine.

Razmotrene su i riješene pristigle molbe.

Split, 9. prosinca 2019.

Spomenule smo se pokojne s. Serafike Balajić, zahvalne za sve ono što je, posebno obnašajući odgovorne službe, u duhovnom i materijalnom pogledu učinila za Provinciju.

Koordinatorica provincijskih vijeća i sekcija s. Tamara Bota podnijela je izvještaj o radu istih s posebnim osvrtom na planove u ovoj školskoj godini.

Pročitan je Zapisnik Misijskog vijeća od 6. studenoga 2019. godine te razmotreni prijedlozi koje sestre u Misiji žele ostvariti u skoroj budućnosti.

Razmotreni su pristigli dopisi. Molba s. Marije Matanović za obnovu redovničkih zavjeta do polaganja doživotnih, povoljno je riješena.

s. Karolina Bašić, *provincijska tajnica*

Obavijesti

Svjetski dan misija u nedjelju 20. listopada 2019. obilježen je pohodom sestara župi Ramljane i Crivac. Naše misionarke s. Erika Dadić i s. Mislava Prkić te odgojiteljice s. Ivka Piplović i s. Lidija Bernardica Matijević s juniorkama s. Marijom Matanović i s. Anđelom Crnjac sudjelovale su s pukom Božjim u slavlju nedjeljnih misa koje su uzveličale svojim pjevanjem. S. Mislava je tom prigodom govorila o misijskom djelovanju sestara u DR Kongu.

Pohod župi Sv. Luke. Sestre odgojiteljice i sestre juniorke su se 24. listopada 2019. pridružile vjernicima župe Sv. Luke u Otoku kod Sinja te su zajedno molile krunicu, sudjelovale na misnom slavlju i klanjanju pred Presvetim. Slični pohodi župama u planu su trogodišnje priprave za proslavu 100. obljetnice osnivanja Provincije.

Naše misionarke, s. Erika Dadić i s. Mislava Prkić, nakon redovitog odmora u Hrvatskoj, dana 25. listopada otputovale su u svoju misijsku postaju u DR Kongu.

Stručni ispit položila je s. Marina Fuštar, magistra katehetike. Prvi dio ispita održan je 4., a drugi 8. studenoga 2019. godine u OŠ Plokite u Splitu.

Trogodišnju pripravu za proslavu 100. obljetnice ustanovljenja Provincije započele smo 18. studenoga cjelodnevnim klanjanjem u većim sestrinskim kapelama u Splitu, Zagrebu i Zadru, a u manjim zajednicama urom klanjanja. Sestre u Misiji u DR Kongu, imale su cjelodnevno klanjanje u sve četiri zajednice 16. studenoga.

O 800. obljetnici susreta sv. Franje i sultana Malika Al-Kâmila Franjevački institut za kulturu mira organizirao je 24. studenoga program u pinakoteci crkve Gospe od Zdravlja u Splitu: dramski prikaz *Kušnje fra Anđela Zvizdovića* te otvaranje izložbe umjetničkih prikaza susreta sv. Franje i Sultana; 29. studenoga bio je okrugli stol o temi *Progoni kršćana i međureligijski dijalog*. Nazočile su i naše sestre.

Povodom 50. obljetnice ponovne uspostave Splitske metropolije u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu 28. studenoga 2019. u jutarnjim satima održana je svečana akademija i studijski dan; navečer u Katedrali Uznesenja BDM euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić. Prisustvovala su i naše sestre.

Jubileji redovničkoga života

75. obljetnicu slavi s. Matilda Čarić koja je započela novicijat 15. kolovoza 1945. godine.

60. obljetnicu slave sestre koje su započele novicijat 8. rujna 1960. godine:

s. Tihoslava Bilokapić
s. Vitomira Damjanović
s. Eugenija Bešlić
s. Ilinka Lovrić
s. Genoveva Milanović

s. Ivanka Mravak
s. Tatjana Labrović

50. obljetnicu slave sestre koje su započele novicijat 8. rujna 1970. godine:

s. Maristela Bašić
s. Milijana Kulić
s. Miljenka Biošić
s. Mladenka Matić
s. Mirabilis Višić
s. Mirjam Penić

s. Marislava Samardžić
s. Milena Gelo
s. Mirta Vranjković

25. obljetnicu slave sestre koje su započele novicijat 11. kolovoza 1995. godine:

s. Françoise Balibuno Ciza
s. Noëlla Kajibwami Namasonga

10. obljetnicu nakon doživotnih zavjeta obilježava s. Lucija Bilokapić.

Rodendani sestara u 2020.

95 godina:

s. Matilda Čarić 23. srpnja

90 godina:

s. Branimira Čarić 11. rujna

85 godina:

s. Elizabeta Župić 7. rujna
s. Blaženka Barun 27. prosinca

80 godina:

s. Božena Duvnjak 2. siječnja
s. Andrijana Marušić 2. siječnja
s. Leonita Tabak 28. rujna
s. Tatjana Labrović 6. listopada
s. Ilinka Lovrić 8. listopada
s. Eugenija Bešlić 26. studenoga

75 godina:

s. Danijela Bilić 6. siječnja
s. Sidonija Radić 1. svibnja
s. Krescencija Domazet 20. rujna
s. Darija Bota 5. listopada
s. Fabijana Balajić 23. prosinca

70 godina:

s. Hedviga Bandić 21. siječnja
s. Ema Damjanović 7. travnja
s. Miljenka Biošić 15. svibnja
s. Marija Ivana Oltran 16. lipnja
s. Mara Pervan 1. srpnja

s. Vitalija Križan

s. Mirta Vranjković

16. studenog

18. prosinca

65 godina:

s. Klaudija Todorić 2. siječnja
s. Ljiljana Todorić 3. siječnja
s. Davorka Knezović 27. veljače
s. Vedrana Ivišić 3. ožujka
s. Mirja Tabak 14. srpnja
s. Silvana Klapež 3. rujna
s. Agneza Masnić 11. rujna
s. Milka Čotić 5. prosinca

60 godina:

s. Tabita Protrka 9. siječnja
s. Katarina Čotić 15. veljače
s. Senka Jenjić 17. ožujka
s. Rebeka Anić 31. ožujka
s. Lidija Čotić 15. travnja

50 godina:

s. Françoise Balibuno Ciza 30. kolovoza

40 godina:

s. Emilienne Nankafu 20. srpnja

30 godina:

s. Marie-Noëlla Neema Ganywamulume 15. prosinca
s. Antoinette Mapendo Barhafumwa 19. prosinca

Jubilej djelovanja sestara

100 godina djelovanja u Sinju.

ZBIVANJA I OSVRTI

Nada u kršćanskim misionarima i misionarkama

Dana 12. listopada 2019. godine održan je još jedan susret mladih kod sestara franjevaka na Lovretu. Tema susreta bila je misijsko djelovanje, a iskustvo osobnog djelovanja podijelile su s nama s. Erika Dadić (45 godina u misiji) i s. Mislava Prkić (40 godina u misiji), koje su svoj život posvetile brizi za siromašne i gladne u afričkoj državi DR Kongu.

Na početku susreta naše vjeroučiteljice Ružica i Iva, zamolile su nas da se zamijenimo za obuču. Većini je to zapravo bilo pomalo čudno. Zatim smo održali utrku u „tuđim” cipelama. Na cilj su prvi stigli oni koji su na svom životnom putu imali neke bolje uvjete: cjelovitu obitelj, zdravlje, obrazovanje, osnovne socijalne uvjete i slično.

Nakon utrke u dvorani smo pogledale prezentaciju i poslušale priče o životu sestara franjevaka i tamošnjih stanovnika. Sestre su pripovijedale o svom dolasku na afričko tlo i susretu s narodom, te njihovom načinu života kojeg su obilježili glad, žeđ i nepravda. Govorile su nam o afričkom školstvu koje se uvelike razlikuje od našega. Prosječne plaće nastavnika su oko šesto kuna, a mirovina i marenda ne postoje. U maleni razred stane po sedamdesetero učenika. Djeca u školu idu gladna, pješače po nekoliko sati, sretni ako su u danu pojeli barem jedan obrok. Ironija je u tome da čeznu za nečim što im je na dohvat ruke,

ali ipak nedostupno: poput nama sasvim običnih - banana.

Njihova nasmijana lica na fotografijama ostat će nam urezana u sjećanje kao i priče o tome koliko su im sestre franjevke pomogle pri završetku školovanja i u daljnjem životu.

Za kraj smo pogledale tužnu reportažu o djeci kojima je izbrisano bezbrižno djetinstvo, o djeci koju izrabljuju kao vojnike. U njihovim očima nismo mogle vidjeti nimalo sjaja ni nade.

Tužna priča o jednoj, rudama bogatoj zemlji. Njena dobra iskorištava cijeli svijet, dok napaćeni narod nadu vidi u kršćanskim misionarima i misionarkama koji navješćuju Onog koji sve njih nadahnjuje.

Svetu misu na kraju susreta predvodio je don Marinko Vidović. Tako smo susret završili s Onim koji je izvor prave nade.

Marta Vukas

Slavlje 90. rođendana

Naša s. Karla Brečić u zajednici u Imotskom svečano je proslavila 90. rođendan. Rođena je 28. listopada, a mi smo slavile u nedjelju 27. listopada. Nekoliko dana prije namijenile smo svetu misu za nju i s njom zahvalile Bogu za sve dane njezina života. Na rođendanski ručak pozvale smo braću fratre iz samostana, a s radošću su se odazvali fra Kristijan i fra Zoran. Pjesmom i nazdravicama iskazali smo zahvalnost s. Karli za sve dobro koje je tijekom svog dugog vijeka činila na dobrobit sestara i franjevačkog samostana u Imotskome.

Više je razloga zbog kojih je s. Karla devet desetljeća života proslavila u Imotskome: u njemu je rođena 1929. godine, a i najveći dio svoga redovničkog života provela je upravo u Imotskom obavljajući službu sakristanke u župi sv. Franje. Tu je službu preuzela 1970. godine, ali samo za nekoliko mjeseci. Od 1970. do 1972. djelovala je u Splitu, u praonici rublja u franjevačkom samostanu na Dobrome, a od 1972. do 1973. u našoj kući u Sinju bavi se domaćinskim poslovima i ručnim radom. Nakon tri godine izbivanja iz svoga rodnoga grada ponovno mu se vraća te se sve do 2017. s velikom ljubavlju i pedantnošću predaje sakristanskoj službi u župi sv. Franje.

Fizički onemoćala, spremno je službu prepustila drugoj sestri i preselila se iz franjevačkog samostana u sestrinsku kuću. Mi sestre, koje dijelimo svagdan s našom s. Karlom, svjedočkinje smo da se često povlači u tišinu sestrinske kapelice i, kako nam zna povjeriti, moli i sa zahvalnošću prebire uspomene na sestre s kojima je živjela. Svako jutro sa sestrama odlazi na sv. misu u župnu crkvu i s pomnjom pogleda je li sve na oltaru i oko oltara na svome mjestu. Ništa se tomu ne čudimo: ta ona je više od 40 godina stalno vodila brigu o svemu što je imalo poveznicu sa sakristijom!

Drage sestre, vi koje je duže vremena niste vidjele, možemo vam posvjedočiti da joj je Gospodin osim duga života podario dobro zdravlje, bistar um i uspravan hod. Neka je Gospodin i dalje milošću prati i obasjava njezinu životnu stazu.

s. Antonela Malenica

Seminar o komunikaciji u digitalnom okruženju

Prema Provincijskom planu za godinu 2019./20., u našem samostanu u Zagrebu, Jordanovac 55, od 8. do 10. studenoga upriličen je seminar pod nazivom *Mogućnosti i izazovi komunikacije u digitalnom okruženju*.

U trodnevnoj edukaciji poseban naglasak stavljen je na nužnost odgoja za (nove) medije, jer je, kako ističe papa Benedikt XVI, njihov utjecaj postao „konkurentan utjecaju škole, Crkve, a možda čak i utjecaju obitelji“.

Uz sestre naše Provincije, sudjelovale su i sestre iz Mariborske, Mostarske i Bosansko-hrvatske provincije. Voditelji seminara bili su profesori s Odjela za komunikologiju Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu: dr. sc. Anto Mikić, dr. sc. Krunoslav Novak, dr. sc. Ivan Uldrijan i dr. sc. Jerko Valković.

O temi *Kako biti redovnica na forumu društvenih mreža* govorio je dr. sc. Anto Mikić. Predstavio je i neke od društvenih mreža (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube), istaknuo njihove prednosti i nedostatke, pravila komunikacije, poželjne reakcije u kriznim situacijama te kako tu vrstu komunikacije staviti u kontekst općenite komunikacije Crkve. Zaključno nam je

osvijestio što kao redovnice trebamo znati i što možemo učiniti na ovom komunikacijskom *areopagu*.

O posebnostima izvještavanja za internet-ske medije te kako pisati za *web* portale izlagao je dr. sc. Ivan Uldrijan. Govorio je o značajkama interneta i značenju internet-skog novinarstva, navodeći čimbenike koji utvrđuju vrijednost vijesti i pravila pisanja *online* vijesti. Smjernice je na kraju sažeo u dvije tradicionalne formule:

Pravilo 5W + 1H. Naziv pravila potječe od engleskog književnika Rudyarda Kiplinga o šest poštenih slugu: *Imam šest poštenih slugu / Naučili su me svemu što znam / Njihova imena su Što i Zašto i Kada / i Kako i Gdje i Tko*. U novinarstvu je njihov redoslijed: Who? (Tko), What (Što), When? (Kada), Where? (Gdje), Why? (Zašto) i How? (Kako). Na ovih šest osnovnih pitanja mora odgovoriti izvjestitelj bilo kojega događaja.

Obrnuta piramida. Podaci se iznose po važnosti, što znači da se u prvoj rečenici, odnosno odlomku kaže sve najvažnije o događaju a u nastavku se informacija nadopunjuje novim pojedinostima.

Multimedijalne sadržaje, tehniku snimanja i obrade vizualnih sadržaja predstavio nam je dr. sc. Krunoslav Novak, dok je specifičnosti i karakteristike komunikacije vjerskih sadržaja u fokus svoga izlaganja stavio dr. sc. Jerko Valković.

Edukativni seminar potaknuo je niz pitanja na koja su voditelji nastojali odgovoriti sestrama koje uređuju mrežne stranice, služe se internetskim pomagalicama i nerijetko „podmeću leđa“ na medijskom polju: Kako se ispravno služiti medijima u prenošenju poruke Evanđelja? Kako se snaći na tom *areopagu* današnjice? Kako se prilagoditi onome komu komuniciramo?

Crkva u medijima gleda „divne Božje darove“ i „zadivljujuće izume tehnike“ što ih je ljudski duh uz pomoć Božju razvio iz stvorenoga svijeta i, ako se ispravno koriste, kako ističe saborski dekret o medijima *Inter mirifica*, pružaju učinkovitu pomoć u odmoru i naobrazbi, ali i u širenju i učvršćivanju Božjega kraljevstva.

Isto tako, Crkva je stoljećima veliku pozornost posvećivala sadržaju koji je komunicirala, a sada se nalazi pred izazovom drugačijeg načina komuniciranja. Medijska je kultura stvarnost današnjeg čovjeka, a time i izazov za pastoral našeg vremena. „Ne bojte se novih tehnologija!“, rekao je svojedobno sv. Ivan Pavao II. „I one su među čudesnim stvarima – inter mirifica – što nam ih je Bog dao na raspolaganje da ih otkrijemo, koristimo...“

Spajajući stručna izlaganja s praktičnom primjenom, voditelji su nas obogatili trodnevnom slušanja i komuniciranja. Ponijele smo sa sobom dobra iskustva govora, šutnje i suradnje, duboko svjesne da je Crkva danas u naviještanju radosne vijesti pozvana služiti se medijima, i da je i ona sama Božji medij u svijetu. Kako bismo i mi mogle u tomu doprinositi, itekako je važno njegovati umijeće šutnje kao prostor sazrijevanja u komunikaciji, nasuprot kulturi površnosti koja nas neminovno zapljuskuje i izaziva.

s. Karolina Bašić

Biti za drugoga

U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje 8. i 9. studenoga u prostorima Nadbiskupijskog pastoralnog instituta i OŠ Miroslava Krležu u Zagrebu održana je Katehetska jesenska škola za odgojitelje u vjeri u predškolskim ustanovama. *Biti za drugoga* bila je ovogodišnja tema Škole na kojoj je sudjelovalo oko 300 odgojitelja iz Hrvatske, a iz DV Jordanovac pridružilo se osam odgojiteljica.

Dvodnevni susret organiziran je s ciljem poticanja odgojitelja u vjeri na promišljanje o svojem odnosu s drugima i drugačijima u dječjem vrtiću; Stjecanja novih znanja i vještina u mogućim oblicima suradnje i komunikacije s drugima (dijete, roditelj, odgojitelj); Osviještavanja činjenice da je čovjek socijalno biće te da ima odgovornost za sebe i druge.

Prvi dan započeo je molitvom i predstavom koje su pripremili djeca, roditelji i odgojiteljice DV Duga Resa. Nakon pozdravnih govora izv. prof. dr. Ivica Pažin, predstojnik Nacionalnog

katehetskog ureda HBK uvodno je istakno da su nježnost, ljubav i dobrota dar te da se *biti za drugoga* na poseban način otkriva u pozivu odgojiteljica i odgojitelja. Prof. dr. sc. Ivica Raguž održao je predavanje *Biti za drugoga*, koncipirano u tri dijela. U prvom dijelu ukazao je na temeljna načela kršćanske pedagogije koja je u drugom dijelu svetopisamski utemeljio da bi na kraju ponudio smjernice za ostvarivanje kršćanskog odgoja u uvjetima današnjega vremena. Nakon predavanja sudionici su postavljali pitanja, davali sugestije na zadanu temu te iznosili primjere vlastite prakse.

Drugi dan škole započeo je euharistijskim slavljem u crkvi sv. Marije na Dolcu. Slavlje je predvodio predsjednik Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Istaknuo je da najprije treba promijeniti čovjeka ukoliko se želi mijenjati društvo, te da svatko treba započeti od sebe. Nakon euharistijskog slavlja u radni dio dana uveo nas je tamburaški orkestar sestara milosrdnica.

Izv. prof. dr. sc. Vladimira Velički održala je predavanje *Uvijek je netko i za tebe tu*. Govorila je o suvremenom poimanju slobode prema kojem se ona predstavlja kao najveće dobro te se stavlja ispred svake ćudoredne vrijednosti. Živimo u vremenu kada su ljudi u svakom trenu jedni drugima dostupni, a osamljenost nikada nije bila veća. Do osamljenosti dolazi zbog nezadovoljene potrebe za pripadanjem. Iskazuje se već u vrtićkom kontekstu kroz teškoće uključivanja u skupinu, nedostatak prijatelja i ne uključivanje u igru. Postavlja se pitanje kako kao odgojitelji možemo utjecati na smanjenje socijalne isključenosti, kako kod djece možemo razviti odgovornost za vlastito ponašanje i odgovornost za drugoga; što je to odgovornost odgojitelja te kako i sami možemo biti odgovorni. Predavačica nas je potaknula da se trudimo iznaći rješenje za odgovorno i savjesno postupanje u situacijama kada u skupini primijetimo usamljeno i asocijalno dijete, oslanjajući se na relevantnu literaturu te praktične primjere. Nakon predavanja uslijedila je tematska rasprava.

Pedagoške radionice, od kojih su sudionici mogli izabrati jednu u dopodnevnom, a drugu i popodnevnom terminu održale su se drugi dan susreta u osnovnoj školi Miroslava Krleže, a obrađeno je deset tema: *Mungu akubariki – Bog te blagoslovio*, *Biti za drugoga na putu s Isusom*, *Briga za sebe – za one koji skrbe o djeci*, *Radost življenja je u drugome*, *Emocionalna inteligencija*, *Odnos s Bogom put do drugoga*, *Djela milosrđa u očima djeteta*, *Naći sebe u susretu s drugim*, *Biti za druge u DV Ivankovo*, *Širimo svjetlo*. Nakon radionica uslijedila su izvješća te aktualna problematika i zaključci Katehetske jesenske škole.

S obzirom na bogatstvo misli ponuđeno u predavanjima, a izneseno i podijeljeno na radionicama, nadam se da smo kući ponijele dostatno materijala kojim ćemo se moći poslužiti na pomoć našim malim prijateljima s kojima i za koje radimo.

Dajana Frljužec

Iščekivanje

Iščekivanje je bila tema adventske duhovne obnove koja je privukla petnaestoro mladih od prvog do četvrtog razreda Nadbiskupijske klasične gimnazije u naš samostanu

na Lovretu. Na moj poziv rado su se odazvali, svjesniji važnosti pripreme za Božić a ujedno i znatiželjni kako će susret ovaj put izgledati i što će im novo donijeti.

Temu smo *lomili* radom u skupini koji se uvijek pokaže kao dobar izbor za animiranje mladih, jer se dodatno trude da im zadatak uspije. Prva skupina radila je na tekstovima iz Petoknjižja fokusirajući se na proslavu židovskih blagdana od kojih svaki ima određena pravila, obrede, način odijevanja, blagovanje... Druga skupina dobila je tekstove iz knjige proroka Izaije koji tematski odgovaraju vremenu došašća. Promišljali su o iščekivanju kao određenom vremenskom razdoblju u kojemu se židovski narod nečemu i nekome nadao, oslanjao na proročke spise i predaju. Treća skupina obrađivala je također tekstove iz knjige proroka Izaije koji govore o Spasitelju koji će doći. Spasitelj kojeg se čeka već je najavljen a s njim ima doći egzistencijalno stanje u kojem neće biti ni straha ni gladi, ni ikojih drugih nedaća koje su morile narod Božji. Četvrta grupa obrađivala je novozavjetne tekstove iz Matejevog i Lukinog evanđelja usmjerene na Isusovo rođenje. Promišljajući o mudracima koji su slijedili zvijezdu, mogli su sami sebe preispitivati kakve odluke donose i kojim putem žele kročiti u život.

Gledajući ih kako rade u skupinama, mogu reći da su mladi i ovaj put potvrdili kako ih zanimljiv zadatak lako privuče,

potom uvuče u nutrinu njihove misli koju na posljetku rado dijele i zauzimaju se za svoj stav.

U drugom dijelu susreta uslijedilo je izlaganje. Nakon iznošenja zaključaka rada po skupinama mladi su razgovarali o pitanjima: Kako se danas slave blagdani? Što danas mladi očekuju od blagdana? Tko je za nas Spasitelj? Imamo li zvijezdu vodilju ili ne znamo kamo smo krenuli? Kako djelovati na one kojima je kupovni centar postao svetinja? Ova i druga pitanja sama su izvirala a oni su spremno iznosili svoja mladenačka i vjernačka iskustva. Uglavnom su dolazili do istog zaključka: tko ne moli, udaljuje se od Crkve. A onaj tko se udalji od Crkve, sve će se više udaljavati od Krista. Upravo stoga, svakodnevna molitva, duhovne obnove i nedjeljna misna slavlja pomažu čovjeku da ostane na stazi Božje milosti, duhovnost ga snaži u izgradnji kršćanskog životnog stava kao i u savladavanja životnih teškoća.

Ovaj ugodni i za dušu koristan susret zaključili smo molitvom. Razmatranjem o došašću odlučismo pripravljeni put Spasitelju kojega vjerom iščekujemo.

s. Lidija Bernardica Matijević

Zlatni jubilej u Darmstadtu

Hrvatska katolička misija u Darmstadtu proslavila je 50 godina djelovanja svečanom akademijom 30. studenoga 2019. u dvorani u Pfungstadtu i euharistijskim slavljem 1. prosinca u crkvi Sv. Fidelisa koje je predvodio biskup Mainza, dr. Peter Kohlgraf. Brojnim uzvanicima pridružile su se i sestre naše Provincije koja je pastoralnim djelovanjem vezana uz Darmstadt od 1981. godine. Proslavi su nazočile provincijska predstojnica, provincijska ekonoma te sestre iz Frankfurta. Sadašnjim pastoralnim suradnicama: s. Anđeli i s. Damjani, pridružila se i s. Božena, prva pastoralna suradnica u misiji. Donosimo pozdravno slovo provincijske predstojnice s. Andree prigodom svečane akademije, a zapis o dogođenom prenosimo iz IKA-e.

Prigodna riječ provincijske predstojnice

Poštovani župniče fra Nediljko! Poštovana braćo svećenici!

Drage sestre, dragi vjernici župe sv. Leopolda!

Započinjući novu liturgijsku godinu i ulazeći u vrijeme priprave za Božić, večeras se na poseban način spominjemo 50 godina postojanja Hrvatske katoličke misije u gradu Darmstadtu, jedne od najstarijih organizacija doseljenika iz Domovine. Pet desetljeća u službi čovjeka, koji je nošen burama i olujama života otišao u bijeli svijet tražeći kruh i slobodu, nije mala stvar. Uz pomoć svojih dušobrižnika marno su gradili novi dom prožet vjerom svojih otaca i nadasve ljubavlju prema Domovini.

Uz pedeset godina plodonosnog rada braće franjevac veže se i dugi niz godina života i suradnje Školskih sestara franjevac Krista Kralja Provincije Presvetog Srca Isusova. Sestre su započele djelovanje u Darmstadtu 1981. godine na poziv hrvatskog naddušobrižnika fra Bernarda Dukića i ondašnjeg župnika fra Roka Romca te sve do danas djeluju kao pastoralne suradnice. U počecima pastoralnog djelovanja najprije je dolazila jedna a potom i druga sestra iz Frankfurta dok se nije 1986. godine osnovala redovnička zajednica sestara u Darmstadtu. S. Božena Duvnjak (ovdje nazočna), s. Vitalija Križan, s. Rozarija Župić, - s ponosom ističem njihova imena - uložile su puno truda i ljubavi u prenošenju vjere i nacionalnih vrednota, a s. Anđela Milas i s. Damjana Damjanović imaju čast da su kao aktualne vjeroučiteljice i voditeljice crkvenih zborova na poseban način dionice ovog velikog slavlja. Neka Gospodin obilno blagoslovi one koje su djelovale kao i ove koje još djeluju, da i nadalje radosno rade na njivi Gospodnjoj.

Zajednička suradnja braće i sestara u franjevačkom duhu podizala je u vjeri i nacionalnoj svijesti sve vas koji ste dolazili, rađali se, odrastali i umirali. Sigurna sam da u svojim srcima nosite bogato iskustvo vjerničkog života i da pamтите razna događanja obojena i isprepletana nitima ljubavi i čežnje za Domovinom. Zajedno s braćom i sestrama čuvate lijepi nam jezik hrvatski, raznolikost naših običaja uz pjesmu, ples i igru. I nemojte se umoriti! Neka Domovina ima posebno mjesto u srcima vašim, ma gdje bili!

Uz priznanje za vašu odanost Kristu i njegovoj Crkvi u vašoj drugoj domovini Njemačkoj, od srca vam čestitam zlatni jubilej. Neka vam ovo slavlje bude poticaj da i dalje gradite život dostojan čovjeka na kršćanskim vrijednostima i u privrženosti Hrvatskoj katoličkoj misiji u Darmstadtu uz otvorenost i zahvalnost Crkvi u Njemačkoj.

Ali, nemojte nikada zaboraviti odakle ste došli i gdje su vaši korijeni. Teritorijalna udaljenost danas nije tako veliki problem kao nekada. Suvremeni razvoj omogućuje češće pohode u rodni kraj bilo u Hrvatskoj ili Bosni i Hercegovini. Moguće je da smjer putovanja sve više bude smjer vraćanja u postojbinu svojih djedova, da znanjem i iskustvom koje ste stekli ovdje izgrađujete lijepu nam zemlju Hrvatsku. Zato, nemojte zaboraviti svoje korijene! Dođite i ostanite! I u Domovini se može dobro i lijepo živjeti.

Gospodin neka obasjava i snaži vaše korake. Živjeli!

Proslavljena 50. obljetnica djelovanja Hrvatske katoličke misije u Darmstadt

Velika proslava 50. obljetnice osnivanja i djelovanja Hrvatske katoličke misije u Darmstadt obilježena je „Godinom hrvatske kulture u Darmstadt“ pod pokroviteljstvom Grada znanosti Darmstadta, Veleposlanstva RH u Njemačkoj, Središnjeg državnog ureda RH za Hrvate izvan Hrvatske, Hrvatske matice iseljenika i uz partnerstvo Biskupije Mainz.

Vrhunac cjelogodišnjeg programa zbio se 30. studenoga i 1. prosinca. Svečanu misu na Prvu nedjelju došašća predvodio je biskup iz Mainza dr. Peter Kohlgraf u koncelebraciji s fra Nediljkom Brečićem, voditeljem HKZ Darmstadt, dr. fra Markom Mršom, provincijalom Provincije Presvetog Otkupitelja, delegatom vlč. Ivicom Komadinom, njemačkim župnikom Johannesom Gansom i voditeljima talijanske katoličke misije. Misnom slavlju u crkvi sv. Fidelisa prisustvovali su i Ivana Karanušić iz Veleposlanstva RH u Njemačkoj, generalni konzul RH u Frankfurtu Vedran Konjevod, zamjenik voditelja Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Dario Magdić, Lara Herceg iz istog ureda, gradonačelnik Darmstadta Jochen Partsch i mnogi drugi uglednici.

U svojoj propovijedi biskup dr. Kohlgraf uputio je prigodne čestitke Hrvatskoj katoličkoj zajednici Darmstadt povodom njezina velikog jubileja. Istaknuo je da u biskupiji Mainz 25% vjernika čine vjernici drugih materinskih jezika. Biskup se nadovezao na misno čitanje iz Izaije proroka u kojem je riječ o Gori Doma Jahvina kojoj će se stjecati svi narodi. „Upravo u raznolikosti naroda i mi u biskupiji Mainz vidimo obogaćenje, pa tako i u budućnosti. Želimo vam i dalje pružati mogućnost da živite svoju vjeru na svom materinskom jeziku i na način na koji ste to navikli. Istina, brojne su promjene u našoj biskupiji, kako strukturne, tako i sadržajne. No, bitno je prenositi vjeru budućim generacijama i stoga vas kao Hrvatsku katoličku zajednicu u Darmstadtu molim da svoja iskustva unosite u pastoralne puteve naše biskupije. Želimo živu raznolikost u jakom zajedništvu i prijateljstvu. Ne trebamo druge župske zajednice smatrati konkurentima nego prijateljima. I Papa Franjo je jednom rekao da trebamo sanjati zajedno, a ne jedni protiv drugih. Crkveno zajedništvo može zapravo biti nalik planinarenju. Ponekad

nam je potrebno utočište da se skrijemo od nevremena i vjetra. Međutim, to utočište nije dovoljno. Plamen vjere treba davati dalje i širiti. Pozivam stoga vašu zajednicu: neka vaša vjera zrači i prema vani, prema svim ostalim vjernicima u župi i biskupiji. Od srca vam čestitam na velikoj obljetnici i želim obilje Božjeg blagoslova za budućnost“, između ostalog je rekao biskup dr. Peter Kohlgraf.

Pontifikalnu misu svojim pjevanjem i sviranjem obogatili su misijski zbor, VIS Anđeli, solistica Anđela Zelić i naročito klapa „Sveti Juraj Hrvatske“ ratne mornarice.

Hrvatskoj katoličkoj zajednici Darmstadt čestitao je i gradonačelnik Jochen Partsch. „Presretan sam što sam danas nazočio misnom slavlju u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Darmstadt. S velikim smom zadovoljstvom preuzeli pokroviteljstvo nad Godinom hrvatske kulture u našem gradu. Hrvatska zajednica već 50 godina pruža bitne usluge svim svojim sunarodnjacima i mi je smatramo bitnim dijelom života u Darmstadtu. Predivno je bilo vidjeti ovako živu zajednicu, čuti prekrasne pjesme i izvedbe i mogu vam reći da je grad Darmstadt uvijek tu za vas, za Hrvatsku katoličku zajednicu“, rekao je Partsch.

Provincijal dr. fra Marko Mrše također je uputio čestitke HKZ Darmstadt, zahvalio fra Nediljku na dugogodišnjem djelovanju i poželio dobrodošlicu fra Ivanu Čikari koji će svoju dužnost i službeno preuzeti 8. prosinca. Provincijal je posebno pozvao na molitvu za nova znanja jer će samo uz nova zvanja i Hrvatska katolička zajednica u Darmstadtu, ali i sve ostale takve zajednice u Njemačkoj i inozemstvu, moći dalje živjeti i biti na usluzi svojim vjernicima.

U ime župnog vijeća HKZ Darmstadt Patricija Tufeković prigodnim se riječima oprostila od fra Nediljka Brečića i poželjela mu sve najbolje. Darove su u ime zajednice predali Laura Martinović i Filip Filipović.

U svom oproštajnom govoru fra Nediljko Brečić se nadovezao na tekst pjesme „Oči u oči“ u izvedbi klape „Sveti Juraj“ HRM-a. „Vaša me molitva digla kada mi je bilo najteže. Ovdje u Darmstadtu ostaju duboki korijeni. Doživjeli smo mnogo sretnih trenutaka, zajedno smo putovali, molili, radovali se, tugovali. Ne može to jedan rastanak tek tako izbrisati. Zahvaljujem se svakome od vas i molim za oprost ako sam bilo koga nehotice povrijedio“, kazao je fra Nediljko Brečić i na kraju pozvao cijelu zajednicu na domjenak u župnu dvoranu. Tamo su svratili mnogi, zapjevalo se i slikalo na svakom koraku. Došli su i biskup dr. Kohlgraf i gradonačelnik Partsch izražavajući zadivljenost hrvatskom zajednicom, misnim slavljem, pjevanjem, srdačnošću... Dugogodišnji župnik u Darmstadtu fra Nediljko nije mogao zamisliti bolje okruženje za oproštaj i svome nasljedniku fra Ivanu Čikaru ostavlja živu i aktivnu zajednicu s velikim brojem mladih uključenih u misijske aktivnosti i novo izabrano župsko vijeće.

Dan uoči pontifikalne mise u dvorani u Pfungstadtu priređena je svečana akademija s raznovrsnim kulturno-umjetničkim i zabavnim programom. Među govornicima i čestitarima na pozornici bili su Hans-Jürgen Dörr iz biskupije Mainz, župnik Johannes Gans, Bernd Lültsdorf iz dekanata Darmstadt, vlč. Ivica Komadina, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, dr. fra Marko Mrše, s. Andrea Nazlić, provincijalka Školskih sestara franjevki, Ivana Karanušić, predstavница Veleposlanstva RH u Njemačkoj, Vedran Konjevod, generalni konzul RH u Frankfurtu, Dario Magdić, zamjenik državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, Lara Herceg iz istog ureda, dr. Wolfgang Gehrke u ime grada Darmstadta, Anton

Hauser u ime grada Pfungstadta. Događaj su pratili i novi voditelj HKZ Darmstadt fra Ivan Čikara, teolog Dinko Aračić te brojni ostali svećenici i pastoralni suradnici iz okolnih hrvatskih katoličkih zajednica. Poseban pljesak pobrale su časne sestre Anđela Milas i Damjana Damjanović te s. Božena Duvnjak koja je u Darmstadtu djelovala od 1981.-1994.

Program u Pfungstadtu započeo je njemačkom i hrvatskom himnom u izvedbi Anđele Zelić i klape Sveti Juraj HRM-a, nastupili su zborovi HKZ Darmstadt, folklorna skupina „Biseri“, VIS Anđeli, klapa „Luksemburg“, Robert Čolina i klapa „Sveti Juraj“. Za zabavni dio programa pobrinuo se sjajni Slash Band iz Frankfurta, a posebno oduševljenje izazvalo je gostovanje Dražena Zečića. Hrvatska katolička zajednica zahvaljuje svim partnerima, pokroviteljima, sponzorima, a osobito voditeljicama programa Lauri Martinović i Patriciji Tufeković, kao i vrijednim pomagačima iz župskog vijeća, NK Croatije Griesheim i drugim volonterima koji su svojim nesebičnim trudom pridonijeli uspjehu manifestacije.

Svečana akademija i euharistijsko slavlje odvijali su se na hrvatskom i njemačkom jeziku, što je bilo važno za predstavnike njemačke Crkve i društva, koji su izrazili svoje dojmove o hrvatskoj zajednici. Referent za pastoral mladih u biskupiji Mainz Hans-Jürgen Dörr svoj je govor čitao na hrvatskom, što su prisutni oduševljeno pozdravili. Prema riječima vijećnika grada Darmstadta u gradu je registrirano dvije tisuće Hrvatica i Hrvata od kojih 1200 s njemačkom putovnicom.

IKA

Mudri za dobro

U našem samostanu u Trpnju održana je duhovna obnova 6. i 7. prosinca pod nazivom *Mudri za dobro* (usp. Rim 16,9) koju je predvodila s. Marta Škorić. Sudionice susreta bile su gospođe iz mjesta kojima sam se i ja pridružila. Susret je počeo u petak navečer molitvom i adventskom pjesmom. Potom je slijedila vježba *Što je u mojoj vreći* koja je potaknula razgovor o potrebi zaustavljanja na svom životnom putu. Osvijestile smo značenje vremena u kojem se nalazimo kao i prioritete koje bismo trebale poštivati. Na kraju večernjeg susreta bila je molitva uz molitvene geste i glazbu *Veni Sancte Spiritus*.

U subotu popodne imale smo izlaganje o mudrosti ispunjenom dobrom; što znače pojmovi mudrost i dobro u filozofskom i teološkom smislu; što o njima govori Sveto pismo. Misao je išla prema Dobru koje je naš krajnji cilj - Bogu - koji je vrhovno dobro i kojemu teže sva pojedinačna dobra. A sv. Jakov kaže: „A mudrost odozgo ponajprije čista je, zatim mirotvorna, milostiva, poučljiva, puna milosrđa i dobrih plodova, postojana, nehinjena“ (3, 17).

Nakon izlaganja imale smo vježbu pojedinačno i u paru koja nam je pomogla na drugačiji način promišljati o sebi. Vježba se zove *Moja osjetila* (oko – vidim; uho – čujem; jezik – govorim, kušam; nos – mirišem; koža – osjećam, dodirujem). Svako osjetilo obrađivale smo u paru. Pomogle su nam poticajne misli Svetoga pisma o pojedinom osjetilu kao i priložena pitanja. Nakon rada razvila se zanimljiva diskusija. Potom smo u samostanskoj kapeli izmolile Večernju iz Božanskog časoslova što je sudionice posebno oraspoložilo jer su na takav način prvi put molile. Nakon okrjepe susret se produžio do kasno navečer i završio prigodnom meditacijom i zaključnim mislima. Bila je to plodna priprava ususret blagdanu Božića.

s. Celestina Masnić

Duhovno-rekreativni susreti u Arbanasima

Početak nove studentske godine započeli su u samostanskoj kući u Zadru duhovno-rekreativni susreti za studente, srednjoškolce i radničku mladež. Nastojeći birati aktualne i mladima zanimljive teme, dosad održana tri susreta animirale su s. Danijela Kovačević, s. Mirjana Puljiz i s. Marina Fuštar. Tema prvog susreta *Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka* ukazivala je na nezamjenjivu ulogu Božje riječi u životu kršćanina. Naglašavajući važnost tog dragocjenog vrela kršćanskog života, poticajnim riječima i zajedničkim razmatranjem Božje riječi, pokušale smo sudionicama približiti osobnu dimenziju i važnost trajnog, pažljivog osluškivanja Božjeg govora.

Razlikovanje kršćanske meditacije od sveprisutnih *New age meditacija*, njene značajke i uloga meditacije u duhovnom životu bila je tema našeg drugog susreta gdje smo, također, primjenjujući katehetsko načelo uvođenja u iskustvo, uz kratko uvodno predavanje imale i meditaciju. U

naknadnom razgovoru razmijenile smo vlastita iskustva, podijelile nedoumice i pitanja, te ponudile nekoliko korisnih savjeta vezanih uz meditaciju.

Naš treći susret, održan u došašću, imao je za temu pomalo izgubljeni „pravi“ duh došašća, prožet radošću i nadom iščekivanja Svjetla. Budući da je naš susret upriličen na blagdan sv. Nikole, omiljeni svetac nas je nakratko i posjetio nagradivši nas za naše dobro ponašanje. Organizirana je i prigodna radionica izrade božićnih ukrasa.

Nakon radnog, „tematskog“ dijela naši susreti se nastavljaju ugodnim druženjem i neformalnim razgovorom. Međusobno se obogaćujemo i, na nenametljiv način, nastojimo pokazati našu otvorenost i spremnost na pomoć, nadajući se da će Onaj koji čini da sve uzraste, i iz ovog sjemena, u svoje vrijeme, izvesti plodove.

s. Marina Fuštar

JEKA IZ AFRIKE

U Hajdukovim dresovima

U domaćinskoj školi Cinyabuguma u Bukavu-Nguba koju vodimo mi sestre, uvijek je živo i veselo, osobito kad se učenike dariva pažnjom ili poklonima. Jedno takvo darivanje dogodilo se pri našem povratku iz Splita. Dobrotom nogometnog kluba Hajduk donijele smo pedesetak Hajdukovih dresova. Kombinacija bijelih i plavih boja lijepo je pristala naj-

mlađima koji su s ponosom pozirali u Hajdukovim dresovima. Njihovoj sreći nije bilo kraja. Razdragani nisu znali što bi prije: otplesati ples zahvale ili zaigrati nogometnu utakmicu sa suparnicima u dresovima Barcelone.

U DR Kongu mnoga djeca nika-da nisu vidjela pravu nogometnu loptu, niti su doživjeli čar navijanja za jedan nogometni klub. Stoga je kongoanskim mališani-

ma ovaj poklon još više značio. Barem ovaj put nisu morali načiniti nogometnu loptu od materijala kojima se inače koriste: stare krpe, najlon, papira koji zavežu špagom. Nogometna pravila izmišljaju sami ili primjenjuju ono što su naučili na satu tjelesnog odgoja, ali tu priliku imaju rijetki sretnici. Naime, u DR Kongu mnoga djeca ne idu u školu jer im roditelji ne mogu platiti školarinu. U školi Cinyabuguma upravo takva djeca koja dobivaju mogućnost

redovitog školovanja, kroz trogodišnji program uspijevaju završiti osnovnu školu zahvaljujući dobročiniteljima, među kojima su brojni iz Hrvatske.

Djeca u Kongu nemaju puno želja. Oni zapravo imaju prave životne želje: žele učiti i biti veliki ljudi. Žele biti siti i u svojoj zemlji živjeti. Onima koji im pomažu i podržavaju ih u životnom hodu

zahvalni su, pa tako i Nogometnom klubu Hajduk za dosjetljivost i pažnju. Igračima su zaželjeli dobru igru i pobjede na terenu. Tko zna, možda jednog dana netko od njih bude zvučno ime ovog velikog kluba.

s. Anny Furaha

BOŽIĆNE ČESTITKE

Marko Rupnik, Rođenje Gospodinovo

*Djetešce nam se rodilo,
u jasle se položilo.*

*Isuse mileni, Bože moj
srce ti dajem da sam tvoj.*

Noćas Sin Božji postade stanovnik zemlje da bismo svi mi postali baštinici njegova neba. On postade pozemljak da bismo mi mogli postati nebesnici. Danas se s nama u svom Sinu udružio sam Bog, Otac, da bismo se svi mi – po istom Sinu njegovu, a našem bratu – što prisnije pobratimili među sobom. (Fra Bonaventura Duda)

Ljubav i radost, nježnost i blagost, sreća i vedrina, osmijeh i toplina, neka vas, drage sestre, ispune ovoga Božića.

Vaše sestre iz Imotskog

* * *

*A ja Te molim danas Rođeni
I zahvaljujem za sva svoja rođenja
Daj da se rodim ponovno i ponovno
Svaki put drugi i drukčiji. (J. Brodski)*

Dao nam Novorođeni dovoljno otvorenosti i hrabrosti za promjenom i novim rođenjem!

Učinio nas potpuno drukčijima i novima – da svi vide da smo Njegovi!

Svim sestrama i čitateljima *Odjeka* želimo radostan Božić i sretnu Novu godinu!

Sestre iz Frankfurta

* * *

Drage sestre, Božić i božićni blagdani donijeli vam radost i mir, a nova godina bila sretna i blagoslovljena, puna svakog dobra, uz srdačni pozdrav

žele vaše sestre iz Glonna

* * *

Radujte se narodi kad čujete glas da se Isus porodi u blaženi čas

Drage sestre, neka Božić u nama probudi vjeru u Božju ljubav kako bi bile znak njegova povjerenja. Neka ojača nadu u bolju budućnost da u njemu pronađemo snagu za prevladavanje osobnih i životnih problema, i neka nas blagdan Božića prožme svojim mirom i ljubavlju.

Želimo vam Sretan Božić i blagoslovljenu Novu 2020. godinu!

Vaše sestre s Lovreta

* * *

No Anđeo im reče: Ne bojte se!

Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod!

*Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin
(Lk 2,10-11).*

Djevica donosi svijetu Spasitelja koji je izvor svake radosti, a pravi Božić se događa tek onda kada se Isus rodi u našem srcu, u našoj nutarnjoj štalici.

Svim sestrama i prijateljima sretan Božić i blagoslovljenu novu 2020. godinu žele i čestitaju

sestre s Dobroga, Split

* * *

Nebo je danas zagrlilo zemlju,

Bog je zagrlio čovjeka,

postao mu prijatelj.

Dok slavimo rođendan našeg Spasitelja, želimo da i nas obuzme duh Božića – duh mira, radosti i zajedništva! Svim sestrama i čitateljima Odjeka sretan Božić žele

sestre iz Vrbanićeve, Zagreb

* * *

U svetoj noći, Blažena Djevica Marija zasigurno je željela prirediti najbolju dobrodošlicu svojem novorođenom Sinu, ali morala se zadovoljiti siromašnom štalom i kolijevkom od slame. Svojom ljubavlju ga je obgrlila i ipak mu priredila najtopliji dom. Ni mi danas nismo u stanju na dostojan način prirediti dobrodošlicu Novorođenom. Stoga predajmo Novorođenom svoje siromaštvo i neka On ispuni naša srca svojom božanskom ljubavlju. I biti će Božić svakog onog dana kada dopustimo da Bog uđe u naš život.

Od srca Vam želimo blagoslovljen Božić i novu 2020. godinu ispunjenu Božjim darovima.

Sestre iz Arbanasa, Zadar

S nadom i vjerom zagledani u otajstvo Božića, koji neka u svako naše srce donese mir, ljubav i radost, kako bi u zajedništvu s Kristom živjeli kao prava braća i sestre.

Svim sestrama naše Provincije, prijateljima, dobročiniteljima i čitateljima *Odjeka* Čestit Božić i blagoslovljenu Novu 2020. godinu žele uz srdačan pozdrav

sestre iz Sigurate, Dubrovnik

* * *

...klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju... (Lk 1,47)

Razmatranje i svetkovanje Spasiteljeva utjelovljenja obnovilo nas i ovog Božića u radosti duha. Čestit vam Božić i spasenjem plodna godina nova!

Vaše sestre iz Sinja

* * *

Radujmo se u nadi protiv svake nade!

Na dobro nam došao Božić i sveto porođenje Isusovo, a nova godina u svemu bila blagoslovljena!

Vaše sestre s Jordanovca

* * *

Otajstvo Božića neka nas ispuni svojim mirom i ljubavlju kako bismo i same mogle svjedočiti njegov mir i ljubav.

Sretan Božić i Božjim blagoslovom ispunjenu novu 2020. godinu

žele vam vaše sestre iz Trpnja

* * *

Drage sestre i čitatelji naših *Odjeka*!

Iščekujući Onoga koji ima doći, pripravimo svoje srce za njegov dolazak. Posebno u ovom vremenu budimo jednostavne i pune razumijevanja za najpotrebitije – poput pastira!

Sretan Vam i blagoslovljen Božić!

Vaše sestre iz DR Konga

* * *

Ne bojte se! Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama. (Lk 2,10-12)

Neka se u ove Božićne dane Gospodin rodi u našim srcima, da bismo blagu vijest, mir i radost Novorođenoga nosile svim ljudima.

Svim sestrama i čitateljima naših *Odjeka*, sretan Božić i blagoslovljenu novu 2019. godinu žele i čestitaju

sestre iz Kaštel Lukšića

* * *

Naš Bog dolazi u svijet kao mironosac. Rađa se kao čovjek da bi nam bio sasvim blizu. Tražimo njegovu blizinu i prihvatimo ga srcem mudraca kako bi nam njegova zvijezda pokazivala put.

Sestrama i čitateljima *Odjeka* želimo sretan Božić i Novu godinu,

sestre iz Knina

NAŠI POKOJNICI

S. M. Serafika Balajić

*Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe,
to pripravi Bog onima koji ga ljube. (1 Kor 2,9)*

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 18. studenoga 2019. u Splitu, u 93. godini života i 74. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša sestra Serafika Balajić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u srijedu 20. studenoga u Splitu na groblju Lovrinac, a sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovoda u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor provincijske predstojnice s. Andree Nazlić

U ranim jutarnjim satima 18. studenoga, dok je svjetlo novoga dana polako preuzimalo moć nad tamom, preselila se u svjetlo Dana bez zalaza naša draga s. Serafika Balajić u 93. godini života i 74. redovništva.

S. Serafika, krsnim imenom Kata, rodila se 5. rujna 1927. godine u Karakašici kod Sinja od oca Duje i majke Ane rođene Vuletić. U obitelji otvorenoj životu odgojili su dvanaestero djece. Osaženi vjerom, živjeli su od rada svojih ruku. Stoga ne čudi što su iz takvog ozračja nikla duhovna zvanja: četiri sestre su pristupile našoj redovničkoj zajednici. Roditelji su podržavali svoju djecu u njihovim odlukama pa im nije smetalo što su njihove kćeri izabrale život u samostanu. Kako je Kata odmalena osjetila redovnički poziv, željela je poći u samostan sestara Milosrdnica, kod kojih je završila šest razreda pučke škole. A također joj je bila privlačna njihova bijela koprena. Obitelji se nije svidjela njezina namjera jer su starije sestre, s. Ignacija i s. Dionizija, već bile u zajednici Školskih sestara franjevačka. Poštujući mišljenje starijih, Kata je odlučila poći stopama starijih sestara te je stupila u kandidaturu u Splitu na Lovretu 14. kolovoza 1944. godine.

Nedugo nakon toga Kata je poslana u Franjevački samostan u Makarskoj gdje pomaže u radu u vrtu. Taj nimalo za nju lagan posao, bio joj je prava kušnja. Naime, kod kuće nije navikla na težak fizički rad, jer je za te poslove uvijek bilo starijih. Vraća se na Lovret i dana 15. veljače 1946. godine ulazi u postulaturu. Iste godine na svetkovinu Velike Gospe

započinje kanonsku godinu novicijata i dobiva redovničko ime s. Serafika. Prve redovničke zavjete položila je u Splitu 8. rujna 1947., a doživotne 15. srpnja 1951. godine također u Splitu. Nakon novicijata djelovala je godinu dana u franjevačkom samostanu u Makarskoj te dvije godine u Splitu na Dobrome obavljajući domaćinske poslove. Uz rad završava sedmi i osmi razred osnovne škole. Godine 1951. premještena je na Lovret gdje jedno vrijeme pomaže u kuhinji i polaže gimnaziju. Kasnije je oslobođena domaćinskih poslova te pohađa Višu pedagošku školu iz grupe predmeta *Matematika-Kemija*. Nakon završenog studija u veljači 1961. godine poslana je u Knin te radi kao laborantica u kninskoj bolnici do 1967. godine. Taj je posao zavoljela te joj je teško pala dodjela službe odgojiteljice kandidatkinja u provincijskom središtu u Splitu koju obavlja dvije godine (1967.-1969.). U prosincu 1968. godine pri *Biskupskoj srednjoj školi za spremanje svećenika* otvara se *odsjek za redovnice*, a s. Serafika predaje matematiku i fiziku. Vrhovna uprava naše Družbe godine 1969. s. Serafiku imenuje provincijskom predstojnicom na temelju pisanih prijedloga sestara iz Provincije.

S. Serafika je bila žena širokih pogleda, hrabra i odlučna te je za vrijeme svoga mandata napravila nekoliko značajnih poteza. Iz svećeničkih kuća je povukla sve kandidatkinje na Lovret. Zahtijevala je da sestre budu socijalno i zdravstveno osigurane u Njemačkoj i Domovini. Tražila je da se sestrama u crkvenim ustanovama za mjesečnu naknadu daje svota sukladno njihovoj stručnoj spremi. Osluškujući potrebe Crkve i svijeta omogućavala je sestrama srednjoškolsku izobrazbu i studij. Za vrijeme njezina mandata Provincija je proširila svoje djelovanje i u srcu Afrike. Zajedno s tadašnjom vrhovnom predstojnicom s. Josephinom Tominac otpratila je u misijsku postaju u Luhwinji, u Zairu, danas DR Kongo, prve naše sestre misionarke - s. Eriku Dadić i s. Romanu Baković.

Po završetku službe provincijske predstojnice 1975. godine premještena je u zajednicu u Kaštel Lukšiću, gdje godinu dana vrši službu kućne predstojnice (1975.-1976.) i pomaže u dječjem vrtiću. Službu kućne predstojnice i rad u dječjem vrtiću nastavlja i u Segetu tijekom pet godina (1976.-1981.). Godine 1981. imenovana je provincijskom ekonomom. Kao mudra upraviteljica vremenitim dobrima tu je službu vršila jedanaest godina prepoznajući potrebe Provincije i svake pojedine sestre. Brižno se zauzimala za sestre i s dubokim osjećajem poštovanja pomagala potrebite. Imala je izoštreno zapažanje te je znala pronaći vrsne djelatnike od kojih su mnogi i danas vjerni suradnici i prijatelji Zajednice.

Godine 1993. s. Serafika je premještena u Zagreb u zajednicu sestara u Istarskoj ulici gdje je na usluzi sestrama za prijevoz. Potom, zajedno sa svim sestrama 1994. godine preseljava u novosagrađenu kuću u ulici Jordanovac 55. Obavlja službu vratarice i pri ruci je sestrama kada ih treba negdje odvesti. Na Lovret se vraća 2003. godine gdje ostaje do prijelaza u vječnost.

Posljednje godine života s. Serafika je provela na bolesničkom katu. Život je nije štedio pa su se s godinama slagale i kronične bolesti koje su je sve više pritiskale. I u teškim trenucima rado je molila, čitala i pomno pratila događanja u Zajednici, Crkvi i svijetu. Teško je podnosila nemoć i starost pa se često molila Milosrdnom Ocu da je primi u svoje Kraljevstvo. Molitvu joj je Gospodin uslišio na dan kada je cijela Provincija sjedinjena u molitvi započela trogodišnju pripravu za obilježavanje 100. obljetnice ustanovljenja naše Provincije. Dana 18. studenoga u kući je vladalo molitveno ozračje u zahvalnosti Bogu za provincijsku baštinu kojoj su s. Serafika i brojne sestre dale svoj obol te bolan spomen na žrtve Vukovara i Škabrnje i svih stradalnika u Domovinskom ratu.

Draga s. Serafika, hvala ti za sve što si nesebično činila za svoju Provinciju.

Milosrdni Otac bio ti *milostiv i obasjao te licem svojim!*

Sestre naše Družbe

S. M. Paulina Domínguez, živjela 84 godine, u Družbi 64 godine
preminula 1. studenoga 2019., Formosa

S. M. Serafika Balajić, živjela 92 godine, u Družbi 73 godine
preminula 18. studenoga 2019., Split

S. M. Ivanka Tadina, živjela 62 godine, u Družbi 21 godinu
preminula 8. prosinca 2019., Ljubljana

Rodbina sestara

Ikica Jurić, sestra naše s. Vendeline Mijić, preminula 16. studenoga 2019.

Zahvala

Drage sestre,

od srca vam hvala za blizinu, suosjećanje i molitvu koju ste mi pokazale uz prelazak moje drage sestre Ikice u Vječnost. Hvala vam u ime njene i šire obitelji što ste ju u zajedništvu s nama molitvom i pjesmom ispratili do zemnog počivališta.

Iako se moja draga sestra nosila s tegobama čestim u starijoj životnoj dobi, ipak nas je njena smrt zaskočila. Ali, zapravo, nije ni moglo biti drugačije. Ona, koja je samozatajno, predana Božjoj providnosti, u sebedarju živjela za druge, jednostavno je uzeta u smiraj.

Plemenito srce, jednostavnost i ona životna radost kojom je zračila i u najtežim životnim kušnjama plodovi su njene istinske vjere koju nam ostavlja kao svijetli trag bivovanja. Dobri Bog s kojim je kroz život hodila neka joj bude nagrada.

Ostajem u molitvi s vama za one i s onima koji nam prethodiše i pripremaju put.

Đuro Seder, *Uskrsnuće*

Vaša s. Vendelina Mijić

LIST DRUŽBE

Školske sestre franjevke Krista Kralja

Godina XXIII. studeni, 2019. Br. 2 (61)

Baštinu početaka Družbe živjet ćemo stvaralački ako, uz kršćansku nadu, budemo poznavale i cijenile svoje korijene. [...] Iz korijena proistječe snaga koja omogućuje rast, cvjetanje i dozrijevanje ploda.

Iskusile smo to osobito tijekom Jubilarne godine, dok smo se spuštale do naših korijena, upoznajući dosad manje poznate čimbenike povijesti Družbe i hodočasteći na mjesta njezina nastanka. Sve nam je to ulijevalo novi evanđeoski polet i radost ukorijenjenosti u Bogu i istoj karizmi te zahvalnost za svaku novu mogućnost prenošenja Radosne vijesti i približavanja najpotrebnijima. Jasnije smo uvidjele i snažnije osjetile da je Družba u trenucima kada je izgledala poput skršena stabla, ne samo sačuvala nego još više ojačala svoje skriveno korijenje iz kojega se, Božjom providnošću, ponovno razraslo još snažnije stablo, čije smo mi mladice.

(Okružno pismo vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović, Došašće 2019.)

Generalna kuća

Naša Jubilarna godina je završila. Za sve nas bila je to godina velike milosti, osnažujuća i nezaboravna. Sada, nastavljajući svakodnevni život, ohrabrene smo za postizanje viših ciljeva na duhovnoj razini u životu zajednice jer nije moguće tek tako prepustiti zaboravu bogatstvo protekle godine.

U generalnoj kući osjećamo kako se naša srca obnavljaju s dubokim osjećajem i spremnošću dalje služiti ponizno Gospodinu, služeći jedna drugoj. Razmišljamo o mnogim blagoslovima i milostima koje smo primile, na poseban način milošću potpunog oprosta. Zahvalne smo Bogu što smo ga mogle primiti za sebe i svoje najmilije.

Svi događaji Jubilarne godine svojim su bogatstvom ispunili naša srca i potaknuli želju da posjetimo Asiz. Provele smo tamo dva dana moleći na svetim mjestima zagovor svetog Franje i svete Klare da nam pomognu živjeti u radosti, u malenosti i jednostavnosti. Naša molitva bila je zahvalnica za sve blagoslove koje smo primile tijekom Jubilarne godine. Molile smo, također, za sve sestre i za cijelu Družbu da bismo mogle živjeti plodove Jubilarne godine u našem sadašnjem i budućem vremenu.

Osjećamo se ojačane i ohrabrene za suočavanje sa svakodnevnim izazovima živeći ozračje prihvaćanja i sestrinske ljubavi. Kada susrećemo različite nejasnoće, vođene Duhom Svetim, nastojimo donositi odluke koje mogu ojačati i poboljšati posvećeni život u našim zajednicama.

Sretne smo zbog svjesnosti da je Božje lice prisutno u svakoj sestri. Svaka sestra je dar sa svojom osobnošću, sa svojim talentima i svojim slabostima. S tom sviješću osnažene smo

nastaviti naše apostolate i ulagati u nove, prateći znakove vremena, noseći Radosnu vijest Božjem narodu, blizima i dalekima, mladima i starima.

s. Jimene Alviani

Mariborska provincija

Mariborska provincija bila je središte jubilarnoga događanja: u mjestu u kojemu je nastala naša Družba, zajedno smo svečano započele i zaključile Jubilarnu godinu. I u srcima sestara rađala se ljepota. Zahvalne smo Vrhovnoj upravi za sve poticaje i za plodno sudjelovanje u pripremama za jubilarne svečanosti.

Radosne smo da smo kao Družba u toj godini proširile naše obzore i produbile međusobnu povezanost. Ove je godine nekoliko skupina sestara naše Provincije posjetilo sestre u drugim provincijama – odlazile su u mjesta u koja su nekoć sestre iz Maribora odlazile: u Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku pa čak i u sjevernu Ameriku. Sestre su zahvalne za topli prijem koji su posvuda osjetile, jer gdje god su stigle doživjele su to kao dolazak svome domu, da smo jedna obitelj bez obzira na jezične, kulturne i druge razlike.

Iz zajednica sam dobila nekoliko odjeka o tome kako živjeti plodove Jubileja.

Sestre u kući matici su za vrijeme Jubileja više puta bile domaćin i uistinu zajedničkim snagama djelovale. Poručuju: „U tome se sudjelovanju iskazalo koliko lijepoga se rodi kada sestre u zajednici povežu svoje talente i raspoloživost. To je uistinu poticaj za budućnost: u zajednici trebamo biti pozorne kako privući svaku sestru, dati joj njezino mjesto, da koliko god je to moguće jačaju pripadnost redovničkoj obitelji, unutarnja radost i međusobna povezanost. Tako svjedočimo, bez obzira na godine i razlike među nama.“

Duboko su nas dirnuli posjeti sestara iz drugih provincija zajednicama u Sloveniji. Osjećamo jaču pripadnost našoj Družbi jer nismo prisutne samo u Repnjama, Mariboru, Ljubljani... već smo u obje Amerike, u Africi, u Europi... Druženje s drugim provincijama širi naše obzore, postajemo otvorenije, lakše se suočavamo s konfliktima i problemima koje susrećemo. U nama jača zahvalnost i povjerenje.

Sada kad smo se bolje povezale, bilo bi dragocjeno produbiti poznavanje drugih provincija i očuvati otvoreno srce za djelovanje Duha Svetoga. Možda bi bilo moguće na razini Družbe u nekom vidu apostolata udružiti snage sestara različitih provincija; to bi bilo veliko obogaćenje. Moguća je i razmjena sestara na kraći period (mjesec, dva, tri)...

Zahvalne smo za sve milosti i plodove ove Jubilarne godine. Jedna od naših sestara kaže: „Plodove 150. obljetnice bih voljela neprestano produbljivati u odnosu s Isusom. To što osjećam je zahvalnost Njemu, Najvećemu i Svemogućemu. Zahvalnost da smijemo biti Njegove sestre i da nas šalje da živimo zajedništvo izabranih sestara, koje se međusobno ljube, a po nama On želi biti ljubljen u ljudima koji trpe i trebaju oprost. U tome se želim učvršćivati i zajedno sa sestrama hoditi stazama Majke Margarite, zajedno živjeti sadašnjost i graditi budućnost.“

Dok zahvaljujemo Bogu za 150 godina života Družbe, neka nam ona znači ono što je značila našim pokojnim sestrama. S kolikim poštovanjem su svjedočile o njoj! Posebno one sestre koje su nakon Drugog svjetskog rata u Sloveniji bile raspršene po raznim krajevima i službama. Družba im je značila pripadnost, dom. Bila je njihova majka. U njoj su se rodile i izručile za služenje živome Bogu.

Gospodin nam svaki dan daruje dovoljno prilika da sve dublje živimo karizmu Družbe, u duhu naše utemeljiteljice Majke Margarite hodimo putem vjere, nade i ljubavi, te u jednostavnosti i poniznosti radosno služimo braći i sestrama kojima smo poslane.

s. Mira Rožanc

Splitska provincija

U tekst su utkana iskustva nekolicine sestara razne dobi vezana za proslavu Jubilarne godine Družbe te njihova razmišljanja okrenuta budućnosti.

Jubilarna godina bila je velika milost i bogatstvo sjećanja na 150-godišnji hod Družbe. Osvježila nam je sadašnji trenutak i u nama pobudila osjećaj zahvalnosti i radosti da je Bog s nama, da On vodi Družbu. Geslo Jubilarne godine *Hvalite Gospodina, zahvaljujte i služite Njemu u poniznosti*, poziva nas da u zahvalnosti i poniznosti nastavimo hod Družbe. Kao autentične sestre franjevke, vraćati nam se na izvore, na početke djelovanja i bogatu baštinu Družbe te odgovarati na potrebe vremena poput Majke Margarite Pucher čijim smo životom i duhovnošću i ovom proslavom Jubileja obogaćene i nadahnute.

Blagodat potpunog oprosta bio je milosna povlastica koju su sestre uglavnom sa zahvalnošću prihvatile. Vrata samostanskih kapela i naših srdaca otvorile smo suradnicima, susjedima i raznim skupinama kako bi i oni zajedno s nama na poseban način osjetili Božju blizinu i njegovo neizmjereno milosrđe.

Susreti na razini Družbe bili su dragocjena iskustva zajedništva i ljepote redovničkoga života. Doživjele smo bogatstvo raznolikosti sa svih strana svijeta, u različitosti jezika i boje kože. Vedro lice, osmjeh, stisak ruke govorili su da smo jedno u Gospodinu. A vjerujemo da su nas pratile i sestre iz nebeskog prebivališta. Posvjestile smo svoju pripadnost Družbi, zahvalne Gospodinu što nam je podario brojne sestre. Postalo nam je jasnije da trebamo djelovati u duhu naše Utemeljiteljice, te polažući sve u Presveto Srce Isusovo usuditi se činiti i ono što nam se čini nemogućim ostvariti.

Poseban doprinos dale su sestre koje su se potrudile da napisanom i izgovorenom riječju *prošetamo kroz povijest* Družbe te se osvježimo na primjerima prvih sestara i nadahnemo za nesebično služenje Bogu. U najsvečanijim trenucima slavlja, glasom pretočenim u pjesmu hvale, sestre *pjevačice* su svojim skladnim pjevanjem u našim srcima raspirivale hvale Gospodinu. A brojne sestre *Marte* su nam svojom požrtvovnosti i sestrinskom susretljivosti iskazale gostoprimstvo u Zagrebu i u Mariboru.

Jedno je vremensko razdoblje Družbe završilo, a drugo nam se otvara. Nameće se pitanje: *Kako dalje?* Svaka sestra, otvorena djelovanju Duha Svetoga i suobličujući se slici Kristovoj,

donosit će plodove Duha koji stoje naspram beznađu i umoru. Duboka molitva i predanost učvrstit će naše korake i osvježiti svakodnevicu koja se nekada čini suviše sivom i jednoličnom. Prve sestre koje su svu svoju nadu polagale u Providnost i snagu Odozgor te bile hrabre za velike iskorake pouka su nam u čemu je ključ plodnog djelovanja.

Teritorijalno bliže provincije su se kroz razne programe više povezale. Želja nam je u tom duhu i nastaviti oslanjajući se na višegodišnje iskustvo međuprovincijskih susreta i zajedničkih programa.

Kako ne bismo ostale zatvorene samo na događanja *unutra*, prema načelu sv. Franje - *ne samo sebi služiti nego i drugima koristiti* - pozvane smo otvoriti svoje zajednice da budu *duhovni dom*, mjesta traženja i iskustva Božje prisutnosti ljudima *izvana*, poglavito suradnicima i svim ljudima dobre volje. To bi bio jedan vid nove evangelizacije - pridonositi utjelovljenju Boga u suvremenom svijetu.

Ove godine započinjemo trogodišnju pripravu za proslavu 100. godišnjice utemeljenja Provincije. I to će biti prigoda za *izlaske* - odlaske u pohode župama da bi vjernike upoznale s karizmom i poslanjem Družbe.

s. Karolina Bašić

Splitska provincija - Misija u DR Kongu

Blagoslovljena žena koja sve svoje pouzdanje stavi u Gospodina, kaže psalmist. Ona je kao stablo zasađeno pokraj vode tekućice, koje donosi plod u svoje vrijeme (usp. Ps 1). Majka Margarita bila je ta žene vjere i velikog povjerenja u Boga. Vođena Duhom Svetim shvatila je i razumjela svoje poslanje. Osnovala je Družbu, koja je poput velikog stabla zasađena u Mariboru, razgranala se i proširila po Europi, Americi, Africi. Mi smo plodovi tog velikog stabla i poput Majke Margarite trebamo ljubiti i naviještati Krista svima, posebno najpotrebnijima.

Bilo je zadivljujuće prisustvovati zatvaranju jubileja 150. godišnjice Družbe. U svom srcu sam snažno osjećala da je Družba uistinu djelo Božje. Gospodin nam učini divote i zato kličem od radosti s trojicom mladića *Sva djela Gospodnja, blagoslivljajte Gospoda: hvalite i uzvisujte ga do vijeka!* (Dn 3,57). To djelo Božje razvijalo se u ljepoti i radosti, ali je prošlo strahote rata i krize svake vrste. Usprkos svemu, djelo je tu, nastavlja svoj rast. Znači da je Božje.

Sastanak odgojiteljica i sestara s privremenim zavjetima iz naših provincija diljem svijeta, djelo je Duha Svetoga. Osjećala sam veliku radost i ponos pripadnosti Družbi. Geslo susreta *Gospodin mi dade sestre* posvijestilo mi je da smo jedna drugoj dar od Boga. Gospodin je taj koji nas poziva da živimo zajedno, da se međusobno volimo, pomažemo, poštujemo. Ta svijest me potiče da se sve više približim Kristu i darujem u svojoj zajednici. Na svakoj je od nas da ujedinito naše misli, nade i napore da bi djelo Božje dalje raslo.

Pohod mjestima naših početaka sa sestrama iz Europe, Amerike i Afrike, osim zahvalnosti u mom srcu je snažno potaknuo sigurnost da se nisam prevarila odabravši ovaj put, ovu

zajednicu koju doista vodi Bog. Djelovanje Duha Božjega očituje se u našim životima i u životima onih koje nas vode.

Na Simpoziju posvećenom našoj Družbi u Zagrebu sudjelovalo je puno osoba. I mene je zapala čast i zadatak da govorim o nadi i radosti u srcu Afrike obzirom na budućnost Družbe. Bilo je to za mene i za nas veliko otkriće i radost.

Završno euharistijsko slavlje u Mariboru duboko je utisnuto u naša srca. Slaviti stoljeće i pol velike obitelji nije dano svakomu. Puno sestara nije moglo prisustvovati tom svečanom činu. A mi koje smo imale tu radost, pjevale smo naš *Veliča*. Da, moramo se radovati, zahvaljivati, pjevati, plesati. Mi četiri sestre Kongoanke prinijele smo darove uz ples i pjesmu, što nije običaj u europskoj kulturi. Kardinal je svaku od nas blagoslovio i riječima ohrabrio, uz stisak ruke. Nikada to neću zaboraviti. Osjećaji su duboko urezani u mojem srcu. To euharistijsko slavlje najljepše je i najsnažnije što sam dosad doživjela.

Naše smo druženje nastavili blagujući i izmjenjujući trenutke lijepe riječi, pjesme i plesa. Od srca zahvaljujem sestrama koje su nam omogućile biti dionicama tog veličanstvenog slavlja.

s. Emilienne Nankafu

Tršćanska provincija

S velikim veseljem i iščekivanjem smo prije godinu dana započele jubilej u čast 150. godišnjici naše Družbe s poticajnim geslom: *Hvalite Gospodina, zahvaljujte i služite Njemu u poniznosti*. Kroz to vrijeme smo s dubokom zahvalnošću doživljavale milosti Jubilarne godine i s još većom zahvalnošću smo je zaključile 15. rujna ove godine. Svečanom zatvaranju Jubilarne godine pridružile smo i 70. obljetnicu provincijalnog sjedišta u Trstu i djelovanja sestara u župi sv. Ivana. U župnoj crkvi svečano euharistijsko slavlje, u zajedništvu sa svećenicima, predslavio je tršćanski nadbiskup mons. Giampaolo Crepaldi. Pjevao je crkveni zbor i mali zbor naših učenika. U uvodu je provincijalna predstojnica s. Andreja Kete pozvala sve prisutne da zajedno sa sestrama zahvaljuju Bogu za blagoslovljene godine djelovanja i postojanja naše Družbe i Tršćanske provincije.

Gospodin nadbiskup je u svojoj propovijedi s divljenjem istaknuo mnoge vrline Majke Margarite. Posebno je preporučio da budemo združene s Kristom kao svjedoci istinskog Božjeg kraljevstva. Na kraju su riječ dobile i naše nekadašnje učenice.

Dana 13. rujna, osim slavlja u provincijalnoj kući, i u drugim zajednicama zaključile smo Jubilarnu godinu. U Zavodu svete Obitelji u Gorici je, također, slavljeno zahvalno bogoslužje. Župljani župe Pevma okupili su se u sestrinskoj kapeli zajedno sa župnikom vlč. Marjanom Markežićem, zborom iz Jazbina i vjernicima koji redovito sudjeluju na nedjeljnoj svetoj misi kod sestara. Bogoslužje je vodio franjevac fra Bogdan Rus. Nakon mise družili smo se uz zajednički agape. Na sličan način su i zajednice u Aleksandriji, Kairu i Žabnicama zajedno s vjernicima u svečanoj liturgiji zahvalile Bogu za sve dobro koje smo primile.

Svečano raspoloženje nas je još više povezalno i dalo nam novu snagu za novu evangelizaciju, za međusobno ohrabivanje i pomoć u kršćanskom duhu. Mnogi su u tim danima

uspostavili odnos s nama i preporučili se u naše molitve. Na kraju pastoralnog posjeta nadbiskupa Crepaldia našoj župi, talijanski i slovenski vjernici pripremili su u oratoriju zajednički ručak, a tom prigodom nam je nadbiskup darovao kopiju Oglejskog brevijara *Breviarium Secundum consuetudinem Aquilegensis ac Tergestinam Ecclesiam*, koji je jedinstven u kršćanskom svijetu. Povodom 150. obljetnice naše Družbe po Božjoj providnosti doživjele smo neočekivano iznenađenje. Po zaslugama mnogih sestara, koje su u vječnosti, primile smo nagradu grada i općine Nova Gorica za svestranu pomoć iseljenicama iz Gorice – *Aleksandrinkama*, i za očuvanje slovenskog duha u Egiptu. U Jubilarnoj godini smo se prisjećale naših sestara, njihovih svjedočenja, požrtvornosti, molitve i trpljenja, dok su nas usmjeravale na pravi put redovničkog života za danas i za sutra. Zahvaljivale smo za njih i za dar redovničkog poziva, za dar naše Utemeljiteljice i za toliko blagoslova što ga je davao Gospod od dana osnutka Družbe pa sve do danas.

Mnoga slavlja i razni poticaji dali su nam novi zamah za življenje vlastitog poziva. Bolje smo upoznale našu utemeljiteljicu Majku Margaritu i njezine svetačke korake. Slijedeći njezin primjer, snažnije ćemo vjerovati u Božju providnost i nasljedovati je u njezinoj jednostavnosti. Želja nam je da čim prije započne postupak za njezinu beatifikaciju.

Očekujemo da u združivanju provincija budemo još povezanije, da si međusobno pomažemo i budemo svjedokinje evanđelja, na što nas Bog po Crkvi neprestano poziva.

Ostajemo u molitvi, u čašćenju i slavljenju Boga koji je uvijek s nama. S čvrstom nadom i radošću kročimo hrabro naprijed.

s. Suzana Masten

Lemontska provincija

Jubilarna godina koju smo proslavile, puna sjećanja i zahvalnosti, u našoj je Provinciji osnažila naše jedinstvo s prošlošću, sa svim našim sestrama širom svijeta, sa svima koje susrećemo u svakodnevnom životu i u apostolskom djelovanju, i jednako tako s budućnošću.

Zadivljene smo rizicima i izazovima s kojima se Majka Margarita suočavala, slijedeći svoju snažnu želju da obrazuje siromašne slovenske učenice u Mariboru i zahvalne smo mnogim sestrama koje su napustile Sloveniju kako bi nastavile isti djelovanje ovdje u Sjedinjenim Američkim Državama, obrazujući najprije siromašne hrvatske i slovenske doseljenike, a kasnije i brojne učenike koji su dolazili u župne škole. Upravo su u tim školama, primjerom sestara, odgojena mnoga naša redovnička zvanja. Ovdje smo zahvaljujući žrtvi, predanju i viziji Majke Margarite. Oba dana, nazvani *Dani naše zajednice* u kojima smo proslavile obljetnicu rođenja Majke Margarite i spominjale se povijesti Družbe, podsjetili su nas na našu baštinu i zajedništvo.

Prvi misijski žar naših sestara odveo ih je u Egipat, Sjedinjene Američke Države i u druge zemlje Europe i Južne Amerike. Dugi niz godina naše međusobno poznavanje otežavale su udaljenost i jezična barijera. Danas, međutim, imamo mogućnost komunikacije putem medija, putovanja zračnim prijevozom i raznih tehnika prijevoda pomoću kojih naše

međusobno upoznavanje postaje stvarnost. Ove godine osjećamo veliku povezanost sa svim našim sestrama. Uvijek smo podržavale našu misiju u DR Kongu, ali ove godine bile još više oduševljene prateći na društvenim mrežama otvaranje misije u Ugandi. Ugostile smo s. Bernardu, s. Tinu i s. Emu iz Slovenije koje su provele jedno vrijeme s nama dijeleći svoje darove i talente i donoseći mladost i smijeh u našu Provinciju. Obvezale smo se moliti za svaku sestru naše Družbe i imati prigodno slavlje u kojem smo se prisjetile svih sestara koje su nam prethodile i prenijele nam karizmu, duhovnost, vrijednosti i djela naše Družbe.

Mnogi su ovdje u Sjedinjenim Američkim Državama zajedno s nama proslavili našu obljetnicu i ponešto naučili o našoj povijesti preko prezentacija, razgovora s nama, tiskanih materijala i sudjelujući u našim slavljinama. Dotakle smo mnoge živote i nastavljamo nadahnjivati ljude koje susrećemo i preko njih će se naš utjecaj proširiti na mnoge druge.

A budućnost? Iako smo sve starije i nalazimo se usred promjene i preustroja Provincije, nastojimo ostvarivati karizmu naše Družbe za naše vrijeme i mjesto. Svaki dan ćemo biti sestre jedna drugoj, voljet ćemo se i prihvaćati međusobno. Bit ćemo vidljive u župama, u našem duhovnom centru, u domu za starije osobe *Alvernia Manor* i u drugim mjestima kao što su liječničke ordinacije, zračne luke, trgovine i obiteljske kuće. U svim tim mjestima možemo zračiti radost, nadu i dobrotu.

Ovo je bila predivna godina za sve nas i sada se „ukrcavamo“ u narednih 150 godina, svaki dan u zajedništvu jedna s drugom, susrećući nove izazove, rizike i žrtve poput Majke Margarite.

s. Kathleen Vugrinovich

Mostarska provincija

Tijekom *Godine jubileja* Družbe na razne smo se načine *sjećale svega puta* kojim nas je Gospodin vodio. Uz to mi smo se spominjale i velike Božje dobrote što nam ju je iskazao u proteklih 120 godina djelovanja sestara u Hercegovini. Sjećale smo se *slavne povijesti*, događaja i osoba koji su na poseban način obilježili naše postojanje i djelovanje, od Graza preko Maribora do „kraja zemlje“. Ponovno smo otkrivale izvor nadahnuća i projekte naše Utemeljiteljice i prvih zajednica; kako se karizma Družbe živjela tijekom povijesti; teškoće s kojima se morala nositi i radosti što smo na našem putu svjedočile Božjoj neizrecivoj ljubavi. Pamtit ćemo vrlo uspješne inicijative i brojne aktivnosti kojima je bila ispunjena Jubilarna godina, bilo na razini Družbe, bilo one koje su pokrenute u pojedinim provincijama. S radošću i zahvalnošću možemo ustvrditi kako je to jačalo naše jedinstvo i osjećaj pripadnosti istoj redovničkoj obitelji.

Izdvajam dva poticaja koja je u našoj Provinciji iznjedrila Godina jubileja, a čije je ostvarivanje započelo nakon završne proslave i zatvaranja Jubilarne godine.

Pohod župama. Spremnost i dobrodošlicu za predstavljanje sestara izrazilo je dvadesetak župnika naše mjesne Crkve, župa iz kojih potječu te onih u kojima su djelovale ili još djeluju naše sestre. Ima poziva i na župe gdje sestre nisu nikada bile. Tijekom mjeseca rujna i

listopada pohodili smo šest župa. Koordinatorica pohoda je s. Petra Bagarić, a u župu obično ide četiri do pet sestara. Vrijeme predstavljanja je prilagodljivo. U dogovoru sa župnikom dotične župe negdje je trajalo tijekom cijeloga dana, negdje s određenom skupinom kao što su susreti Franjevačke mladeži, redovite Tribine za mlade ili susret s vjernicima prigodom listopadske pobožnosti. Od pripremljenog „materijala“, koji se može ponuditi, sadržaj predstavljanja također se prilagođava dotičnoj župi:

- Animiranje euharistijskoga slavlja, molitva krunice i/ili klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu.
- Film „120 godina milosti“ ili predstavljanje Družbe uz prigodnu prezentaciju.
- Spomen na žive i pokojne sestre podrijetlom iz dotične župe kao i na one koje su u njoj djelovale.
- Osobno svjedočanstvo sestara o duhovnom pozivu i apostolatu.
- Mogućnost za diskusiju, svjedočenje župljana, sjećanja.

Govorile smo o sebi, ali su i drugi govorili o nama. Dirljivi su napose bili susreti pojedinih sestara s pukom, ponegdje i nakon više desetljeća, svjedočanstva župljana o prisutnosti i značenju sestara, susreti s rodbinom davno preminulih sestara. Vrlo pozitivan dojam ostavile su svojom mladošću i redovničkim zanosom sestre juniorke. Kao spomen na ove susrete vjernicima smo ponudile naše knjige o povijesti Provincije, a rodbini pokojnih sestara i nekrologij „U knjigu života upisane“ što su rado i zahvalno prihvatili.

Knjiga „smješnica“. Uz ostala sjećanja koja smo oživljavale ove godine, s. Natalija Palac se potrudila iz bogate škrinje naše povijesti i opstanka izvući rukovet dosjetki, smiješnih doskočica i zdravih sestrinskih šala koje našu svakodnevicu čine radosnijom i opuštenijom. Knjiga je u pripremi za tisak.

Svojevrsni odjek događanja tijekom Jubilarne godine, raznih istupa u tiskanim i elektroničkim medijima kao i pohoda župama, bio je ovogodišnji dolazak u Bijelo Polje više od stotinu članova obitelji i rodbine na euharistijsko slavlje za pokojne sestre, koje je predvodio mjesni biskup dr. Ratko Perić, i pohod stoljetnom groblju gdje je pokopana većina naših sestara.

Hvalimo Gospodina i zahvaljujemo mu za sve milosti što smo ih primale tijekom 150 godina postojanja: Njemu predajemo svoju povijest i budućnost. Sav naš život i sve što jesmo neka bude u službi Evanđelja, u službi Kristova kraljevstva.

s. Magdalena Šarić

Argentinsko-urugvajska provincija

Kao redovnička zajednica intenzivno smo živjele Jubilarnu godinu kao godinu milosti. Molitvom, euharistijskim slavljima, sakramentom pomirenja, sestrinskim susretima te raznim aktivnostima s učenicima i nastavnicima u našim školama svaka sestra ponaosob i cijela zajednica iskusila je Godinu jubileja kao Božju nježnost i blagoslov razliven u naša srca.

Kulturnim činom, vrlo kreativnim i lijepim, koji su pripremile naše odgojne ustanove, zatvorile smo Jubilarnu godinu 16. kolovoza u San Lorenzu. Svaka odgojna zajednica pokazala je lijepe umjetničke talente izražavajući svoje poštovanje prema životu svake sestre koja je radila ili radi u školi nastojeći kroz ovaj apostolat predano širiti Kraljevstvo Božje.

Istoga dana sudjelovale smo na euharistijskom slavlju koje je predvodio župnik misije Laishí u zajedništvu sa župnim upraviteljem San Lorenza i našim prijateljima svećenicima.

Božja providnost nam je udijelila milost sudjelovati u raznim jubilarnim događajima na razini Družbe. Sestra Damiana López, s. Alejandra Barrera, s. Isabel Fernández i s. Sonia Díaz predstavljale su našu Provinciju i sudjelovale u tom bogatstvu razlomljenom na susretima naše redovničke obitelji.

Kad promatramo Božji hod u povijesti Družbe i Provincije svetog Josipa, poput Marije, naše Majke, možemo uzdići Gospodinu pjesmu hvale i zahvalnosti, *što je pogledao na neznatnost službenice svoje* i pozvao nas u ovu Družbu, dao nam snagu, ozdravio nas i obnovio.

Stavimo u srce Blažene Djevice i Isusa život svake sestre, nas koje smo sada ovdje i onih koje će doći u budućnosti, kako bi Gospodin po nama nastavio objavljivati svijetu svoje Milosrđe.

S Majkom Margaritom recimo: *Gospodine Isuse, ti budi kralj i vladar naših srdaca i naših duša zauvijek!*

s. Angélica Medina

Bosansko-hrvatska provincija

Jubilej Družbe prigoda je za sjećanje na prošlost, vrjednovanje sadašnjosti i okrenutost budućnosti. U tropletu *jučer-danas-sutra* Provincija je živjela Godinu jubileja s ciljem da u izazovima vremena i potrebâ iznova ukorijeni vlastitu karizmu. Jubilej nas je pozvao da se upitamo na koncu 150. godine kakve planove mi danas želimo ostvarivati? Želimo, poput Majke Margarite i sestara koje su nam prethodile u počecima nastanka i širenja Družbe, vjerovati da nam Bog u našim mjestima djelovanja i izvan njih danas otvara mnoge nove mogućnosti. U tome je i naš zadatak: nastaviti iščitavati povijest, upoznavati dobro izvore iz kojih smo potekle kao bismo i nadalje raspirivale žar karizme Družbe.

Uz geslo Jubileja *Hvalite Gospodina, zahvaljujte i služite Njemu u poniznosti* u našim smo susretanjima na razini Družbe, provincija i pojedinih zajednica jedna drugoj priopćavale i drugu krilaticu, ne manje bitnu - *Gospodin mi daje sestre*. Nakon završene Godine jubileja i raznih događanja i slavlja, ova nas oba gesla pozivaju na povratak k I(i)zvoru - onome kojega jedinog treba hvaliti, živeći sestrinstvo. Preostaje nam stoga svoju ljubav pokazati tako što ćemo biti prave sestre jedna drugoj i drugima. Sestre postajemo ako iznad svega i u svemu ljubimo Krista - našega Kralja. Kralj je to *koji je prvotno izvor onoga što jesmo*, a ne samo *onoga što radimo*. Želimo da se i nakon Godine jubileja naši koraci temelje na *onom što jesmo*, stavu daleko dubljem i radikalnijem nego što su temelji djelovanja na kojima izvršavamo povjerene dužnosti i zadatke.

Svakim održanim susretom i događajima tijekom Jubilarne godine - u zajednicama, s vjerenim pukom, u susretima na razini provincija i Družbe - zahvaljivale smo Bogu na daru poziva, na svakoj živućoj i pokojnoj sestri, na svakom milosnom daru ljubavi i primljenog i darovanog oprosta, za rast sjemena i klice naših života i redovničkoga posvećenja. Sve nas to poziva da još svesrdnije služimo Gospodinu i utirući nove putove radikalnim životom pišemo novu povijest. S povjerenjem u Božju Providnost, *sve povjeravajući Presvetom Srcu Isusovu i u čvrstoj vjeri da će biti samo ono što je od vječnosti odredilo Presveto Srce*, u zajedništvu s našim pokojnim sestrama i u zajedništvu živućih sestara nastavljamo put posvećenja i kročimo prema budućnosti do konačnog cilja - susreta s Kristom Kraljem u kraljevstvu nebeskom.

Radost i ohrabrenje za nove iskorake pružaju nam i naša provincijska slavlja: ulaska u novicijat, prvih i doživotnih zavjeta, 25., 50. i 60. obljetnice redovničkog života naših sestara.

Potaknute riječima sv. Klare Asiške, koje je uputila Janji Praškoj, stavljamo pred sebe pitanje: *Što ili tko bi trebao biti ogledalo nas, Školskih sestara franjevačka?* Naše je ogledalo Krist Kralj jer ako nam On to nije onda ćemo sebeljubno promatrati svoje lice i diviti se ogledajući se u *svojim* krepostima i *svojem* duhovnomu napretku. Krist Kralj bio je ogledalo našim sestrama tijekom svih ovih 150 godina života i djelovanja Družbe. Molimo njihov zagovor, napose zagovor Majke Margarite, da i mi uvijek idemo stopama Gospodina našega Isusa Krista. Plodove Jubileja želimo ubirati sa stabla zahvale, prošnje i oprosta koje smo u ovoj godini nastojale živjeti.

s. Ljubica Stjepanović

Austrijska provincija

Sa zahvalnošću smo se u Jubilarnoj godini u našim zajednicama osvrnule na početke naše Družbe, što je bilo prije svega plodom molitve naših sestara, sretne da možemo živjeti karizmu i poslanje koje smo primile u naslijeđe.

U svim tim godinama sestre su učinile puno dobroga za mlade, a i danas još uvijek radimo ponajprije na posredovanju vjere, povezivanju našega naroda, poštovanju kulture, odgoju i izobrazbi te očuvanju slovenskoga jezika u dvojezičnim krajevima.

U domu za stare i nemoćne tijekom svih ovih godina naše sestre pokušavaju bolesnim i starijim osobama u njihovoj bolesti, trpljenju i nemoći sačuvati ljudsko dostojanstvo, prihvaćati ih, poštovati i isto tako ih duhovno okrijepiti.

U tome je vidljivo da je započeto djelo dobro. Potiče nas da očuvamo našu karizmu u franjevačkom duhu kako bismo je znale svojim životom posredovati našim suradnicima laicima, učiteljima, odgajateljicama i njegovateljicama i poticati ih da rade u tom duhu, da bi dobro postajalo još bolje.

Zahvalne smo Bogu da smo kao školske sestre uspjele u svim tim godinama unijeti u svakodnevni život među ljude puno dobrote koja obogaćuje sve nas.

Zato za nas još uvijek vrijedi poziv i poticaj: *Hvalite Gospodina, zahvaljujte i služite Njemu u poniznosti.*

s. Andrea Starz

Paragvajska provincija

Provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije organizirala je tijekom proslave Jubilarne godine razne aktivnosti, međusobne sestrarske susrete, s članovima obitelji, prijateljima i ljudima s kojima dijelimo život i poslanje.

Ova jubilarna proslava duboko je obilježila život i hod Provincije. Od formativnih i sestrinskih susreta koje smo imale ostaje nam želja da u svakodnevnom životu ostvarimo plodove milosti Jubileja.

Sestre u zajednicama nastavljaju susrete trajnoga odgoja produbljivanjem kongregacijskih dokumenata, osobito Odgojnog plana koji je vrlo važan za sadašnjost i budućnost Družbe. Odatle dolazi i poticaj na osnaživanje provincijskog tima za odgoj i pastoral zvanja u čemu, na neki način, sudjeluje svaka sestra.

Provincijsko vijeće osmislilo je plan koji treba slijediti kao put razlučivanja za cijelu Provinciju, pod duhovnim vodstvom p. Joséa Arilda Ferraria, SCI, koji je tijekom Jubilarne godine pratio različite skupine sestara i onih koji su se okupljali radi upoznavanja karizme naše Družbe i franjevačke duhovnosti.

U nekim odgojnim ustanovama Provincije ojačale su molitvene skupine s laicima, nastavnicima, učenicima i roditeljima.

Želeći da radost i snaga Duha Svetoga vodi i jača život i poslanje svake sestre, upućujem vam sestrinski pozdrav *mira i dobra!*

s. Evanilda Ramírez Cabrera

Rimska regija

Početak mjeseca rujna ove godine, u kući matici u Mariboru zaključena je 150. obljetnica osnutka naše Družbe uz sudjelovanje brojnih sestara iz svih provincija Družbe i Rimske regije.

Jubilej nas je potaknuo na razmišljanje o našim korijenima i o prvim sestrama koje su krenule na ovo predivno putovanje obilježeno tolikim novostima i radostima, ali i raznim poteškoćama s kojima su se morale suočiti i koje svako novo rođenje donosi sa sobom kao neizvjesnosti, neimaštine svih vrsta, glad, rat...

Pa ipak one nikada nisu odustale niti se povukle: uvijek su pokušavale sve podijeliti s osobama koje su im bile bliske. Nisu oklijevale napustiti ni svoje najmilije, svoje domove, svoju domovinu da krenu putem koji im je Gospodin pokazivao kroz događaje povijesti. Vrlo brzo su iz Maribora otišle u druge krajeve svijeta. Ono što se činilo kao poraz i nepoznanica, postalo je snaga i svjetla točka i tako se Družba ukorijenila na raznim kontinentima dajući život novim provincijama.

Bogatstvo različitosti doživjele smo ove godine “putovanjem unatrag”, došavši u Maribor sa raznih strana svijeta u kojima su i dalje prisutne naše sestre. Ovo naše “hodočašće”, ako ga tako možemo nazvati, potaklo nas je na razmišljanje budeći u nama osjećaj radosti zbog pripadnosti ovoj redovničkoj obitelji i ulilo nadu da Družba može nastaviti svoje djelo širenja Kraljevstva Božjega također i u budućnosti.

I mi u Rimu nastojale smo živjeti na poseban način ovu godinu milosti pokušavajući uključiti u naša događanja i proslave odrasle i djecu s kojima radimo. Skupina sestara, trodnevnim hodočašćem, posjetila je mjesta naših početaka. Za roditelje i djecu naše škole organizirale smo tri dana molitvenog programa nudeći im mogućnost da pristupe sakramentu pomirenja i moliti u našoj kapelici da dobiju potpuni oprost. Vrhunac je bila sveta Misa koju smo slavili u školskoj dvorani, zatim mala dječja zabava i zajedničko druženje u našem vrtu.

Prigodom Jubileja sudjelovale smo na različitim susretima i događanjima organiziranim na razini Družbe. Tako smo imale priliku doživjeti zajedništvo i uživati radost susreta sa sestrama svih naših provincija i Regije. Zahvaljujući ovom lijepom pozitivnom iskustvu, svaka od nas se vratila kući, u svoju zajednicu, obogaćena i prosvijetljena iznutra novim zanosom i spoznajom da Gospodin nastavlja činiti čuda također i u našem danas.

Osvrnuvši se na naših 150 godina življenih na slavu Božju osjećamo potrebu okrenuti se prema budućnosti koju već gradimo i željele bismo da bude svjetlija nego ikada, ali da bi se to dogodilo potrebna je potpuna predanost svake od nas.

s. Ivanka Botica

PRILOZI

Ufanje ubogih neće biti zaludu

Poruka pape Franje za 3. Svjetski dan siromaha (33. nedjelja kroz godinu, 17. studenoga 2019.)

1. „Ufanje ubogih neće biti zaludu“ (Ps 9,19). Ove riječi psalma su silno aktualne. One izražavaju duboku istinu koju vjera uspijeva prije svega utisnuti u srca siromašnih: vratiti izgublenu nadu usred nepravdi, trpljenja i životnih neizvjesnosti.

Psalmist opisuje stanje siromaha i nadutost onih koji ih ugnjetavaju (usp. 10,1-10). On zavlada Božji sud da uspostavi pravdu i pobijedi zlo (usp. 10,14-15). U njegovim riječima kao da čujemo odjek pitanja koje se provlači kroz vjekove sve do naših dana: kako Bog može trpjeti tu nejednakost? Kako može dopustiti da se siromaha ponižava, a da mu ne pritekne u pomoć? Zašto dopušta da onaj koji ga tlači živi u blagostanju dočim njegovo ponašanje, osobito u svjetlu patnji siromašnih, zavrjeđuje osudu?

U doba u kojem je sastavljen ovaj psalam svjedočilo se velikom gospodarskom procvatu koji je, kako to često biva, izazvao velike društvene neravnoteže. Uslijed nejednake raspodjele bogatstva došlo je do značajnog porasta broja siromašnih, čije je stanje izgledalo još dramatičnije u usporedbi s bogatstvom koje je stekla nekolicina privilegiranih. Sveti pisac, promatrajući tu situaciju, opisuje sliku koja je koliko realistična toliko i istinita.

Bilo je to doba kada su bahati i ljudi bez ikakvog osjećaja za Boga progonili siromašne kako bi se dokopali i onoga malo što su imali te ih pretvorili u roblje. Ni danas nije mnogo drugačije. Ekonomska kriza nije spriječila brojne skupine osoba da gomilaju bogatstva koje se pokazuje to većom anomalijom što više na ulicama naših gradova svakodnevno susrećemo veliki broj siromašnih koji nemaju ono osnovno za život i koje se ponekad uznemirava i iskorištava.

U misli nam se vraćaju riječi iz Knjige Otkrivenja: „Govoriš: Bogat sam, obogatih se, ništa mi ne treba! A ne znaš da si nevolja i bijeda, i ubog, i slijep, i gol“ (Otk 3,17). Stoljeća prolaze, ali stanje bogatih i siromašnih ostaje nepromijenjeno, kao da nas povijest ničemu nije naučila. Dakle, riječi ovoga psalma ne odnose se na prošlost, nego na našu sadašnjost stavlenu pred Božji sud.

2. I danas možemo nabrojiti mnoge nove oblike ropstva kojima su izloženi milijuni muškaraca, žena, mladih i djece.

Svakodnevno se susrećemo s obiteljima koje su prisiljene napustiti svoj zavičaj i negdje drugdje potražiti mogućnost da prežive; siročad koja je izgubila roditelje ili je nasilno odvojena od njih radi brutalnog izrabljivanja; mladi ljudi koji traže ostvarenje u vlastitome zvanju, ali kojima se priječi pristup zaposlenju zbog kratkovidnih ekonomskih politika; žrtve različitih vrsta nasilja, od prostitucije do trgovine drogom, koje su duboko ponižene. Zar možemo, također, zaboraviti milijune imigranata koji su žrtve mnogobrojnih skrivenih interesa, koje se često iskorištava u političke svrhe, kojima se niječe solidarnost i jednakost? Kao i mnoge beskućnike i marginalizirane koji lutaju ulicama naših gradova?

Koliko puta vidimo siromašne ljude kako kopajući po smeću traže u otpadu i stvarima koje su drugi odbacili kao suvišne nešto za pojesti ili u što će se obući!

Postavši i sami dio društvenog otpada s njima se postupa kao s običnim otpacima, a oni koji su vinovnici ovoga skandala u sebi nemaju nikakvoga osjećaja krivnje.

Često etiketirani kao paraziti društva, siromašnima se ne oprašta čak ni njihovo siromaštvo. Ljudi su kao napeta puška uvijek spremni na njihovu osudu. Nije im dopušteno da budu plašljivi ili obeshrabreni, doživljava ih se kao prijetnju ili nesposobne, samo zato što su siromašni.

Još je gore to što im je onemogućeno čak da vide i svjetlo na kraju tunela krajnje bijede. Ide se čak tako daleko da se osmislilo i postavilo zidove neprijateljstva kako bismo se oslobodili njihove prisutnosti čak i na ulicama, posljednjih mjesta koja su im preostala. Lutaju s jednog kraja grada na drugi u nadi da će naći posao, dom, znak pažnje... Svaka eventualna ponudena prilika postaje zraka svjetla; no čak i tamo gdje se može očekivati da će bar biti pravde, često se na njih nasrće s nasiljem i zlostavljanjem. Prisiljeni su nebrojene sate po najvećoj žezi obavljati sezonske poslove, a za to primaju smiješno nisku plaću. Oni rade u nesigurnim i neljudskim uvjetima koji ih sprečavaju da se osjećaju jednaki drugima. Za njih nema naknade za nezaposlenost, olakšica, ne smiju se razboljeti.

Psalmist krutim realizmom opisuje stav bogatih koji plijene siromašne: „vreba da opljačka jadnika i da ga povuče u mrežu“ (usp. Ps 10,9). Za njih je to kao neki lov u kojem se siromahe lovi, hvata i porobljuje.

U prilikama kao što su te srce se mnogih zatvara i počinje prevladavati želja da siromašni postanu nevidljivi. Riječju, pred sobom vidimo mnoštvo siromašnih ljudi o kojima se često govori čisto retorički i koje se jedva trpi. Oni sami kao da su postali prozirni, a njihov glas nečujan i obesnažen u društvu. Ti su muškarci i žene sve više stranci među našim kućama i marginalizirani u našim četvrtima.

3. U spomenutome je psalmu opisana žalost zbog nepravde, trpljenje i ogorčenost koji pogađaju siromašne. Ali, unatoč tomu, psalam daje i lijepi opis siromaha. On je onaj „koji se uzda u Gospodina“ (usp. r.11), jer je siguran da neće nikada biti napušten. Siromah, u Svetome pismu, je čovjek vjere i pouzdanja! Sveti pisac nudi također razlog toga pouzdanja: on „poznaje svoga Gospodina“ (usp. ibid.), a u biblijskome jeziku to „poznavati“ označava osobni odnos privrženosti i ljubavi.

To je doista upečatljiv i opis koji nikada ne bismo očekivali. U njemu se jednostavno opisuju Božju veličinu kad se nađe pred siromahom. Njegova stvaralačka moć nadilazi sva ljudska očekivanja i postaje opipljiva u „sjećanju“ koje ima o toj određenoj osobi (usp. r.13). Upravo to povjerenje u Gospodina, ta sigurnost da neće biti napušten je ono što poziva na nadu.

Siromah zna da ga Bog ne može napustiti; stoga uvijek živi u prisutnosti onoga Boga koji ga se spominje. Božja pomoć seže onkraj sadašnjeg stanja patnje kako bi ukazala na put oslobođenja koji preobražava srce, jer ga podupire u njegovoj najvećoj dubini.

4. U Svetome se pismu opetovano govori o Božjem djelovanju u korist siromašnih. On je onaj koji „čuje“ njihov vapaj i „pritječe im u pomoć svojim zahvatom“; on ih „štiti“ i „brani“; on ih „izbavlja“ i „spašava“... Ukratko, Bog neće nikada biti ravnodušan prema siromahu ili

šutljiv na njegovu molitvu. Bog je onaj koji daje pravdu i ne zaboravlja (usp. Ps 40,18;70,6); štoviše, on je siromahu utočište i nikada neće propustiti priteći mu u pomoć (usp. Ps 10,14).

Možemo mi graditi mnoge zidove i zatvarati ulaze da bismo stvorili iluzorni osjećaj sigurnosti okruženi vlastitim bogatstvom, na štetu onih koji su ostali izvan toga. Međutim to neće vječno trajati. „Dan Gospodnji“, kako ga opisuju proroci (usp. Am 5,18; Iz 2-5; Jl 1-3), uništiti će barijere koje su stvorene među narodima i zamijeniti nadutost malobrojnih sa solidarnošću mnogih. Stanje marginaliziranosti u kojem se nalaze milijuni ljudi ne može još dugo potrajati. Njihov vapaj postaje sve glasniji i razliježe se po čitavome svijetu. Kao što je napisao otac Primo Mazzolari: „Siromašni su stalni protest protiv naših nepravdi; siromašni su barutana. Ako je se zapali, svijet leti u zrak“.

5. Nije nikada moguće izbjeći hitan poziv koji Pismo povjerava siromašnima. Gdjegod da u njega zavirimo, Sveto pismo nam stavlja pred oči njega, siromaha, onoga kojemu nedostaje ono osnovno za život jer ovisi o drugima. Jadan je to čovjek, potlačen, ponižen, leži na tlu. Ipak, Isus, stojeći pred bezbrojnim potrebitima, nije se bojao poistovjetiti sa svakim od njih: „što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25,40).

Bježati od ovoga poistovjećivanja znači mistificirati evanđelje i razvodnjivati objavu. Bog, kojega je Isus htio otkriti jest ovaj: velikodušan, milosrdni Otac, neiscrpan u svojoj dobroti i milosti, koji daje nadu prije svega onima koji su razočarani i kojima je oduzeta budućnost.

Kako ne primijetiti da blaženstva kojima je Isus počeo propovijedati o Božjem kraljevstvu započinju ovim riječima: „Blago vama, siromasi“ (Lk 6,20)? Smisao ovog paradoksalnog navještaja jest taj da upravo siromašnima pripada Kraljevstvo Božje, jer su u stanju primiti ga.

Koliko siromašnih ljudi susrećemo svaki dan! Čini se katkad da kako vrijeme odmiče, a civilizacijska postignuća postaju sve veća njihov se broj povećava a ne smanjuje. Stoljeća prolaze, a ovo blaženstvo se čini još paradoksalnijim: siromašni su sve siromašniji, a danas su to više no ikad.

No, Isus koji je otpočeo svoje kraljevstvo stavljajući siromašne u središte, htio nam je reći upravo to: On je otpočeo kraljevstvo, ali je povjerio nama, svojim učenicima, zadatak da ga pronosimo dalje sa zadaćom da dajemo nadu siromašnima.

Prijeko je potrebno, osobito u vremenima kao što je ovo naše, oživljavati nadu i vraćati povjerenje. Taj program nije nešto što kršćanska zajednica smije podcjenjivati. O tome ovisi vjerodostojnost našeg navještaja i svjedočanstvo kršćanâ.

6. U bliskosti sa siromašnima, Crkva otkriva da je narod, raspršen među mnogim narodima, koji je pozvan ne dopustiti da se itko osjeća strancem ili isključenim, jer uključuje sve na zajednički put spasenja. Stanje u kojem su siromašni obvezuje nas da se nimalo ne udaljavamo od tijela Gospodina koji u njima pati. Pozvani smo, radije, doticati njegovo tijelo kako bismo se osobno izložili u služenju koje je istinska evangelizacija.

Promicanje, pa i društveno, siromašnih nije neka obveza nepovezana s evanđeljem; naprotiv, ono očituje zbiljnost kršćanske vjere i njezinu povijesnu vrijednost.

Ljubav koja daje život vjeri u Isusa ne dopušta njegovim učenicima da se zatvaraju u zagušljivi individualizam, skriven u zakucima duhovne intimnosti, bez ikakvog utjecaja na društveni život (usp. apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 183).

Nedavno nas je rastužila smrt velikog apostola siromašnih, Jeana Vaniera, koji je svojom predanošću utro nove putove promicanja zajedništva i solidarnosti s marginaliziranima. Jean Vanier je primio od Boga dar da čitav svoj život posveti našoj braći i sestrama s teškim invaliditetom koji su često isključeni iz društva. On je bio jedan od onih svetaca „iz susjedstva“; zahvaljujući svome entuzijazmu okupio je oko sebe velik broj mladih ljudi, muškaraca i žena, koji su svakodnevno radili na pružanju ljubavi i vraćali osmijeh na lice mnogim slabim i ranjivim osobama, nudeći im istinsku „arku“ spasenja od marginaliziranosti i samoće. To njegovo svjedočanstvo je promijenilo život nebrojenim osobama i pomoglo svijetu drugačijim očima gledati na najkrhkije i najslabije među nama. Vapaj siromašnih se čuo i probudio nepokolebljivu nadu, stvarajući vidljive i opipljive znakove konkretne ljubavi koju dan-danas možemo dotaknuti rukama.

7. „Opredjeljenje za posljednje, za one koje društvo odbacuje i baca van“ (ibid., 195) prioritetni je izbor na koji su Kristovi učenici pozvani kako ne bi izdali vjerodostojnost Crkve i dali djelatnu nadu onima koji su bespomoćni. Kršćansko milosrđe u njima pronalazi konkretan izraz i ovjerovljenje, jer onaj tko suosjeća s njima u njihovim patnjama s Kristovom ljubavlju prima snagu i daje krepkost navještaju evanđelja.

Predano zalaganje kršćana, u prigodi ovog Svjetskog dana, a prije svega u svakodnevnom životu, ne sastoji se samo u pratećim inicijativama pružanja pomoći, koje, koliko god hvaljevrijedne i potrebne bile, trebaju težiti tome da u svakome od nas poraste puna pažnja koja se duguje onima koji su u nevolji. „Ta pozornost puna ljubavi početak je prave brige za njegovu osobu“ (ibid., 199).

Nije lako biti svjedocima kršćanske nade usred kulture konzumerizma i odbacivanja, koja je neprestano usmjerena na povećanje površnoga i prolaznoga blagostanja. Potrebna je promjena mentaliteta kako bi se otkrilo ono bitno i dalo sadržaj i plodonosnost navještaju Božjega kraljevstva.

Nada se prenosi također utjehom koja se postiže prateći siromašne ne samo u nekom trenutku punom entuzijazma, nego i u dugotrajnoj predanosti. Siromasi ne dobivaju istinsku nadu kad nas vide zadovoljne zato što smo malo svojega vremena izdvojili za njih, nego kad u našoj žrtvi prepoznaju čin besplatne ljubavi koja ne traži nagradu.

8. Molim mnoge volontere, koji često zaslužuju priznanje da su prvi otkrili važnost ove pažnje prema siromašnima, da rastu u predanosti. Draga braćo i sestre, pozivam vas da u svakom siromahu kojega susretnete tražite ono što mu je doista potrebno; da se ne zaustavljate samo na zadovoljavanju osnovnih materijalnih potreba, nego otkrivате dobrotu koja se krije u njihovim srcima, da posvećujete pažnju njihovoj kulturi i načinima izražavanja kako biste mogli s njima stupiti u bratski dijalog.

Ostavimo po strani podjele koje su plod ideoloških i političkih shvaćanja i usmjerimo, umjesto toga, svoj pogled na ono bitno što ne zahtijeva mnogo riječi, nego pogled ljubavi i pruženu ruku.

Nikada nemojte zaboraviti da je „najveća diskriminacija od koje trpe siromašni nedostatak duhovne skrbi“ (ibid., 200).

Siromašnima je prije svega potreban Bog, njegova ljubav koja postaje vidljiva zahvaljujući svetim ljudima koji žive uz njih i koji u jednostavnosti svog života izražavaju i pokazuju moć kršćanske ljubavi. Bog koristi mnoge načine i nebrojena sredstva kako bi dopro do srca ljudi.

Naravno, siromasi nam pristupaju jer im dajemo hranu, ali ono što im je stvarno potrebno je nešto više od toplog obroka ili sendviča koji im nudimo. Siromasi trebaju naše ruke kako bi se podigli, naša srca kako bi ponovno osjetili toplinu ljubavi, našu prisutnost kako bi pobijedili samoću. Jednostavno, potrebna im je ljubav.

9. Katkada je za vraćanje nade potrebno tako malo: dovoljno je zaustaviti se, uputiti osmjeh, saslušati. Zaboravimo na jedan dan statistike; siromasi nisu brojevi koje se navodi kad se želimo pohvaliti svojim djelima i projektima.

Siromasi su osobe kojima treba ići u susret: to su usamljeni mladi i starije osobe koje treba pozvati u svoj dom da s nama objeduju, to su žene, muškarci i djeca koji čekaju prijateljsku riječ. Siromašni nas spašavaju jer nam omogućuju susresti se s Kristovim licem.

U očima svijeta čini se nerazumnim misliti da siromaštvo i bijeda mogu imati spasonosnu moć. A ipak, to je ono što uči Apostol kad kaže: „nema mnogo (među vama) mudrih po tijelu, nema mnogo snažnih, nema mnogo plemenitih. Nego lûde svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom“ (1 Kor 1,26-29). Ako se gleda ljudskim očima ne uspijeva se vidjeti spasenjsku moć, ali očima vjere vidimo je na djelu i doživljavamo je osobno.

U srcu Božjeg naroda koji je na putu kuca ta spasonosna snaga koja nikoga ne isključuje i uključuje sve na stvarni put obraćenja da bi se prepoznalo siromašne i iskazivalo im se ljubav.

10. Gospodin ne napušta one koji ga traže i zazivaju mu ime: on „siromaškog jauka ne zaboravi“ (Ps 9,13), jer su njegove uši pozorne na njihov glas. Nada siromašnih prkosi raznim smrtonosnim situacijama, jer oni znaju da ih Bog posebno ljubi i tako pobjeđuje patnju i isključenost. Stanje siromaštva ne oduzima im dostojanstvo koje su primili od Stvoritelja; oni žive u sigurnosti da će im ga potpuno vratiti sam Bog, koji nije ravnodušan prema sudbini svoje najslabije djece, nego, naprotiv, vidi njihove nevolje i boli te ih uzima u svoje ruke i daje im snagu i hrabrost (usp. Ps 10,14). Nada siromašnih jača u uvjerenju da ih Gospodin prihvaća, da u njemu pronalaze pravu pravednost i da su osnaženi u srcu da mogu nastaviti ljubiti (usp. Ps 10,17).

Uvjet koji Gospodin Isus postavlja učenicima da bi bili pravi evangelizatori jest taj da moraju sijati opipljivo sjeme nade. Molim sve kršćanske zajednice i sve one koji se osjećaju potaknutima donositi nadu i utjehu siromašnima da se zalažu da ovaj Svjetski dan siromaha potakne u mnogima spremnost na djelotvornu suradnju kako se nitko ne bi osjećao uskraćenim za bliskost i solidarnost. Neka nas na tome putu prate riječi proroka koji naviješta drugačiju budućnost: „A vama koji se imena moga bojite sunce pravde će ogranuti sa zdravljem u zrakama“ (Mal 3,20).

Iz Vatikana, 13. lipnja 2019.
Liturgijski spomen sv. Antuna Padovanskog

Admirabile signum

Čudesan znak jasala, tako drag kršćanskom puku oduvijek pobuđuje divljenje i čuđenje. Prikaz Isusova rođenja po sebi je jednostavan i radostan navještaj otajstva utjelovljenja Božjega Sina. Jaslice su poput živog evanđelja koje izobilno teče sa stranica Svetoga pisma. Dok promatramo prizor Isusova rođenja pozvani smo poduzeti hod u duhu privučeni poniznošću Boga koji je postao čovjekom kako bi se susreo sa svakim muškarcem i ženom. I otkrivamo da nas On toliko ljubi da je postao jedno s nama kako bismo i mi mogli postati jedno s Njim.

Ovim pismom želim podržati lijepu obiteljsku tradiciju pripremanja jaslaca u danima prije Božića, ali i običaj njihova postavljanja na radnome mjestu, u školama, bolnicama, zatvorima, na gradskim trgovima...

Tu uvijek dolazi do izražaja velika maštovitost i kreativnost u korištenju najrazličitijih materijala za stvaranje malih remek-djela ljepote. To se uči još od malih nogu kad majka i otac, zajedno s bakama i djedovima, prenose tu radosnu tradiciju koja sadrži u sebi bogatstvo pučke pobožnosti. Nadam se da taj običaj neće nikada nestati i da će se, tamo gdje je napušten, ponovno otkriti i oživjeti.

Porijeklo jaslaca nalazimo prije svega u pojedinim detaljima iz Isusova rođenja u Betlehemu. Evanđelist Luka jednostavno kaže da Marija „porodi sina svoga, prvorodenca, povi ga i položi u jasle jer za njih nije bilo mjesta u svratištu“ (2,7). Isus je položen u jasle, što se na latinskom kaže *praesepeum* od čega dolazi talijanska riječ „presepe“, na hrvatskom „jaslice“.

Došavši na ovaj svijet Božji Sin pronalazi mjesto gdje se hrane životinje. Slama postaje prvom posteljom Onome koji će se objaviti kao „kruh koji je sišao s neba“ (Iv 6,41). Tu je simboliku dokučio već sveti Augustin, zajedno s ostalim crkvenim ocima, kad je napisao: „Ležeći u jaslama postao je našom hranom“ (*Serm.* 189,4). Jaslice, zapravo, sadrže različita otajstva iz Isusova života i približavaju ih našem svakodnevnom životu.

No prijedimo odmah na porijeklo jaslaca kakvim ih mi poznajemo. Vratimo se u mislima u talijanski gradić Greccio, nedaleko od Rietija. Ondje se sveti Franjo navratio najvjerojatnije na povratku iz Rima, gdje je 29. studenoga 1223. od pape Honorija III. dobio potvrdu svoga Pravila. Franjo je prije toga posjetio Svetu Zemlju i spilje u Grecciu su ga osobito podsjećale na krajolik Betlehema. Moguće je da su se Asiškog siromaška u Rimu duboko dojmili mozaici u rimskoj bazilici Svete Marije Velike na kojima je prikazano Isusovo rođenje tik do mjesta gdje su se, prema drevnoj predaji, čuvale drvene jasle.

U Franjevačkim izvorima detaljno je opisano što se tada zbilo u Grecciu. Petnaest dana prije Božića Franjo je zamolio nekog mještanina koji se zvao Ivan da mu pomogne ostvariti jednu želju: „Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete koje je rođeno u Betlehemu i na njegove djetinje potrebe i nepravilnosti, tj. kako je bilo smješteno u jaslice i položeno na slamu u nazočnosti vola i magarca“¹. Tek što je to čuo njegov je vjerni prijatelj odmah na naznačenome mjestu otišao pripremiti sve što je svetac poželio. Dana 25. prosinca u Greccio su došla mnoga braća iz raznih krajeva, a zajedno s njima i muškarci i žene iz ubogih kućica toga kraja, koji su donijeli cvijeće i zublje koje su rasvjetljivale tu svetu noć. Kad je došao,

1 Toma Čelanski, *Vita Prima*, 84: *Fonti francescane (FF)*, br. 468.

Franjo je našao jaslje sa sijenom, vola i magarca. Pred prizorom Isusova rođenja svi prisutni doživjeli su novu i neizrecivu radost, koju nikada ranije nisu iskusili. Svećenik je zatim svečano slavio euharistiju na jaslama, pokazujući vezu između utjelovljenja Sina Božjega i euharistije. U toj prigodi u Grecciu nije bilo kipova: jaslje su realizirali i oživjeli svi prisutni.²

Tako je nastala naša tradicija: svi okupljeni oko spilje i puni radosti. Ono što se ondje odigrava i oni koji postaju dionici toga otajstva stopljeni su u jedno.

Toma Čelanski, prvi životopisac svetoga Franje, podsjeća da je taj jednostavan i dirljiv prizor bio popraćen darom čudesnog viđenja: netko od prisutnih vidio je samo Djetešce Isusa kako leži u jaslama. S tih jaslja iz Božića 1223. godine, „svi se radosni povratite kući“.³

Jednostavnošću toga znaka sveti Franjo je ostvario veliko djelo evangelizacije. Njegovo je učenje duboko prodrlo u srce kršćanâ i ostaje sve do naših dana istinski način prikazivanja ljepote naše vjere u jednostavnosti znakova. Uostalom, samo mjesto na kojem su izrađene prve jaslje izražava i pobuđuje te osjećaje. Greccio postaje utočištem za dušu koja se skriva na hridi kako bi utonula u tišinu.

Zašto jaslje pobuđuju takvo čuđenje i izazivaju takvo ganuće u srcu? Ponajprije zato što očituju Božju nježnu ljubav. On, Stvoritelj univerzuma, spušta se na našu malenost. Dar života, koji je svaki put iznova za nas tajanstven, još nas više očarava kad vidimo da je Onaj koji je rođen od Marije izvor svakoga života i svježitelj. U Isusu nam je Otac dao brata koji dolazi tražiti nas kad god smo zbunjeni ili odlutamo s pravoga puta, vjerni prijatelj koji je uvijek uz nas. Dao nam je svoga Sina koji nam oprašta i oslobađa nas grijeha.

Postavljanje jaslja u našim domovima pomaže nam ponovno oživjeti povijest onoga što se zbilo u Betlehemu.

Naravno, evanđeljâ ostaju trajni izvor koji omogućuje razumjeti i meditirati o tome događaju. Ipak, njegovo prikazivanje u jaslama pomaže nam dočarati prizore, dotiče naša čuvstva i poziva nas da se osjetimo dijelom povijesti spasenja kao suvremenici događaja koji je živ i stvaran u najrazličitijim povijesnim i kulturnim okruženjima.

Na poseban način, još tamo od Franjina vremena u kojem su nastale, jaslje su poziv da „doživimo“ i „opipamo“ siromaštvo koje je Božji Sin izabrao za sebe u svome utjelovljenju i tako nas implicitno pozivaju da ga slijedimo na putu poniznosti, siromaštva i samoodricanja koji vodi od betlehemske jaslje do križa. To je poziv da ga upoznamo i milosrdno mu služimo u braći i sestrama kojima je pomoć najpotrebnija (usp. Mt 25,31-46).

Sada bih htio razmotriti razne znakove jaslja kako bi se dokučilo njihovo dublje značenje. Promatramo ponajprije pozadinu, zvjezdano nebo obavijeno tamom i tišinom noći. Činimo to ne samo zbog vjernosti evanđeoskim izvješćima, nego također zbog značenja koje to ima.

Sjetimo se samo koliko smo puta u svome životu iskusili tamu noći. Pa ipak, Bog nas ni u tim trenucima ne ostavlja same, nego ostaje s nama da odgovori na naša odsudna pitanja o smislu života: tko sam? Odakle dolazim? Zašto sam rođen u ovom povijesnom trenutku? Zašto ljubim? Zašto patim? Zašto ću umrijeti? Da bi dao odgovor na ta pitanja, Bog je postao čovjekom. Njegova blizina donosi svjetlo tamo gdje je tama i obasjava one što obitavaju u tami patnje (usp. Lk 1,17).

2 Usp. *ibid.*, 85: FF, br. 469.

3 *Ibid.*, 86: FF, br. 470.

Vrijedi također obratiti pažnju na krajolike koji su sastavni dio jaslica i koji često uključuju ruševine drevnih kuća ili građevina, koje u nekim slučajevima zamjenjuju Betlehemsku spilju i postaju dom Svete obitelji. Čini se da se te ruševine nadahnjuju na *Legenda Aurea* (*Zlatna legenda*) dominikanca Jacobusa de Voraginea (Jakov iz Varazzea) (13. st.) gdje čitamo o poganskom vjerovanju prema kojem se Hram mira u Rimu srušio u trenutku kad je Djevica rodila. Te su ruševine prije svega vidljivi znak palog čovječanstva, svega onoga što propada, što je raspadljivo i rastužuje. To okruženje koje je uprizoreno kazuje nam da je Isus novost usred ostarjelog svijeta, da je došao iscijeliti i ponovno sagraditi, vratiti svijetu i našem životu izvorni sjaj.

Kakvi nas tek osjećaji trebaju obuzeti dok u jaslice postavljamo planine, potoke, ovce i pastire! Na taj se način spominjemo, kao što su proroci navijestili, kako se sav stvoreni svijet raduje Mesijinu dolasku. Anđeli i zvijezda repatica znak su da smo i mi pozvani zaputiti se prema spilji i pokloniti se Gospodinu.

„Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin“ (Lk 2,15): tako govore pastiri jedan drugome nakon navještaja koji začuše iz usta anđela. U tome jednostavnom opisu daje nam se vrlo lijepa pouka. Za razliku od mnogih drugih ljudi koji su zaokupljeni nebrojenim drugim stvarima, pastiri postaju prvi svjedoci onoga bitnog, to jest dara spasenja koje se daje. Najponizniji i najsiromašniji su ti koji znaju prihvatiti događaj utjelovljenja. Bogu koji nam dolazi u susret u Djetetcu Isusu pastiri odgovaraju tako da kreću na put prema Njemu kako bi doživjeli susret ispunjen ljubavlju i zahvalnim divljenjem.

Upravo je taj susret između Boga i njegove djece, zahvaljujući Isusu, kolijevka naše vjere i predstavlja njenu jedinstvenu ljepotu, koja se zrcali na osobit način u jaslicama.

U jaslice se obično stavlja mnogo simboličnih figura. Nalazimo u njima prije svega prosjake i ljude koji ne poznaju drugog obilja doli obilja srca. Oni su s punim pravom blizu Djetetcu Isusu, nitko ih ne može otjerati ili udaljiti od te sklepane kolijevke od koje siromašni svojom pojavom nimalo ne odudaraju. Siromašni su, štoviše, povlašteni dio tog otajstva i često su više i bolje od drugih kadri prepoznati prisutnost Boga među nama.

Siromašni i jednostavni svojom prisutnošću u jaslicama podsjećaju da je Bog postao čovjekom radi onih koji osjećaju najveću potrebu za njegovom ljubavlju i traže njegovu blizinu. Isus, „krotka i ponizna srca“ (Mt 11,29), rođen je siromašan, živio je jednostavnim životom kako bi nas naučio razumjeti što je bitno i to svojim životom pokazati. Jaslice šalju jasnu poruku da se ne smijemo dati zavarati bogatstvom i mnogobrojnim ponudama površne i časovite sreće. Herodova je palača u pozadini, zatvorena, gluha za navještaj radosti.

Rođenjem u jaslama sâm Bog pokreće jedinu istinsku revoluciju koja daje nadu i dostojanstvo obespravljenima i marginaliziranim: revolucija je to ljubavi, revolucija nježnosti. Isus iz jaslica krotko, ali u isti mah snažno poziva na dijeljenje kao putu koji vodi prema humanijem i bratskijem svijetu u kojem nitko nije isključen ili marginaliziran.

Djeca – ali i odrasli! – često vole dodavati u jaslice druge figurice koje naizgled nemaju nikakve veze s evanđeoskim izvješćima. No, tom se maštovitošću želi reći to da u tom novom svijetu u koji je Isus uveo ima mjesta za sve što je doista ljudsko i za sva Božja stvorenja.

Od pastira do kovača, od pekara do glazbenikâ, od žena koje nose vrčeve vode do djece koja se igraju... sve to progovara o svakodnevnoj svetosti, radosti obavljanja običnih, svakodnevnih stvari na izvanredan način kad Isus dijeli svoj božanski život s nama.

Malo-pomalo i stigli smo do spilje gdje nalazimo likove Marije i Josipa. Marija je majka koja promatra svoje djetesce i pokazuje ga onima koji ga dolaze posjetiti. Njezin nas lik potiče da razmišljamo o velikome otajstvu kojim je zahvaćena ta djevojka kad je Bog pokucao na vrata njenog bezgrešnog srca. Marija je s punom poslušnošću odgovorila na anđelov navještaj kojim se od nje traži da postane Majkom Božjom. Njezine riječi: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ (Lk 1,38), za sve nas su svjedočanstvo kako se u vjeri prepustiti Božjoj volji. Tim svojim „da“ Marija je postala majka Sina Božjega ne izgubivši, nego, zahvaljujući Njemu, posvetivši svoje djevičanstvo. U njoj vidimo Majku Božju koja svog Sina ne drži samo za sebe, nego poziva sve da poslušaju njegovu riječ i provode je u djelo (usp. Iv 2,5).

Uz Mariju stoji sveti Josip koji zauzima stav onoga koji štiti Dijete i njegovu majku. Obično je prikazan sa štapom u ruci, a ponekad i kako drži svjetiljku. Sveti Josip igra važnu ulogu u životu Isusa i Marije. On je čuvar koji neumorno štiti svoju obitelj. Kad ga je Bog upozorio na Herodovu prijetnju, bez oklijevanja je krenuo na put i pobjegao u Egipat (usp. Mt 2,13-15). A kad je opasnost prošla s obitelji se vratio u Nazaret, gdje će biti prvi odgajatelj Isusa dok je bio dječak, a kasnije mladić. Josip je u svome srcu nosio veliko otajstvo kojim je bio obavijen Isus i njegova zaručnica Marija i kao pravednik uvijek se pouzdao u Božju volju i vršio je.

Kad na Božić u jaslice stavimo kipić Djetesca Isusa u njima zaikri život. Bog se predstavlja tako, u djetetu, da bismo ga primili u naručje.

U slabosti i krhkosti skriva svoju moć koja sve stvara i preobražava. Čini se nemogućim, ali je tako: u Isusu je Bog bio dijete i kao takav je želio otkriti veličinu svoje ljubavi koja se očituje u osmijehu i rukama koje se pružaju prema svima.

Rođenje djeteta budi radost i čuđenje, jer nam pred oči stavlja veliki misterij života. Promatrajući mlade bračne parove kako im u očima blista sjaj dok gledaju svoje novorođeno dijete možemo shvatiti Marijine i Josipove osjećaje koji su, gledajući dijete Isusa, osjetili Božju prisutnost u svom životu.

„Život se očitova“ (1 Iv 1,2). Tim riječima apostol Ivan sažima otajstvo utjelovljenja. Jaslice nam omogućuje vidjeti i dotaći taj jedinstveni i izvanredni događaj koji je promijenio tijek povijesti i prema kojem se određuje računanje godina prije i nakon Kristova rođenja.

Način na koji Bog djeluje ostavlja nas malne bez daha, jer se čini nemogućim da će se On lišiti svoje slave da postane čovjekom poput nas. Kakvog li iznenađenja vidjeti Boga koji radi sve isto što i mi: spava, hrani se majčinim mlijekom, plače i igra se kao i sva druga djeca!

Bog nas, kao i uvijek, zbunjuje. On je nepredvidiv, neprestano je izvan naših shema. Dakle, jaslice, dok nam prikazuju Boga onakvim kakav je ušao u naš svijet, potiču nas da razmišljamo o tome kako je naš život dio Božjeg života; pozivaju nas da postanemo njegovi učenici ako želimo postići konačni smisao života.

Kad se približi svetkovina Bogojavljenja u jaslice se stavljaju figure triju mudraca. Motreći zvijezdu, ti mudri i bogati ljudi s Istoka zaputili su se prema Betlehemu kako bi upoznali Isusa i prinijeli mu svoje darove: zlato, tamjan i smirnu. I ti skupi darovi imaju alegorijsko

značenje: zlatom se iskazuje počast Isusovu kraljevskom dostojanstvu, tamjanom njegovu božanstvu, a smirnom njegovu svetom čovječtvu koje će iskusiti smrt i ukop.

Dok u jaslicama promatramo taj prizor pozvani smo razmišljati o tome kako je zadaća svakog kršćanina biti vjerovjesnikom (evangelizatorom). Svaki je od nas pozvan biti blagovjesnikom svjedočeći konkretnim djelima milosrđa radost što je susreo Isusa i njegovu ljubav.

Mudraci nas uče da katkad, da bi se prispjelo Kristu, treba prijeći jako dalek put. To su imućni ljudi, mudraci iz daleka, koji u sebi nose čežnju za beskonačnim i kreću na dugo i opasno putovanje koje će ih dovesti čak do Betlehema (usp. Mt 2,1-12). Kad su se našli pred Djetetom Kraljem obuzela ih je velika radost. Ne daju se sablazniti siromašnim ambijentom, ne oklijevaju pasti ničice pred njim i pokloniti mu se. Klečeći pred njim shvaćaju da Bog, kao što suverenom mudrošću upravlja zvijezdama, tako vodi tijek povijesti, zbacujući silne s prijestolja i uzvisujući ponizne. Po povratku u svoj kraj sigurno su drugima govorili o tom čudesnom susretu s Mesijom čime su započeli putovanje evanđelja među narodima.

Pred jaslicama misli nam se rado vraćaju u vrijeme dok smo bili djeca i nestrpljivo iščekivali kad će se one početi postavljati. Ta nas sjećanja vode do toga da uvijek iznova postajemo svjesni velikoga dara kojeg smo primili od onih koji su nam prenijeli vjeru i ujedno nam daju osjetiti dužnost i radost da se i djeci i unucima omogućiti da dožive isto iskustvo. Nije važno u kojem se obliku jaslice postavlja, mogu uvijek biti iste ili ih se može mijenjati svake godine; ono što je važno jest to da govore našem životu.

Posvuda i u svakom obliku jaslice govore o Božjoj ljubavi, ljubavi Boga koji je postao djetetom da nam poruči koliko je bliz svakom ljudskom biću, u kojem god da se stanju nalazilo.

Draga braćo i sestre, jaslice su dio lijepog i zahtjevnog procesa prenošenja vjere. Počevši od djetinjstva, a zatim u svakoj životnoj dobi, one nas uče kontemplirati Isusa, oćutjeti Božju ljubav prema nama, osjetiti i vjerovati da je Bog s nama, a mi s Njim, svi kao djeca i braća zahvaljujući tom Djetetu Sinu Božjem i Djevici Mariji. I osjetiti da se u tome krije sreća. U školi svetog Franje otvorimo srce toj jednostavnoj milosti, pustimo da to čuđenje iznjedri poniznu molitvu: naše „hvala“ Bogu koji je želio s nama podijeliti sve kako nas nikada ne bi ostavio same.

Dano u Grecciu, u Svetištu jaslica, 1. prosinca 2019. godine, sedme pontifikata.

Franjo

Izdaje:
Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevačka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
ssf.odjeci@gmail.com
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Andrea Nazlić

Uredništvo:
s. Karolina Bašić
s. Diana Dolić
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Fotografije:
Živo vrelo, 13/2017.

Naslovnica:
s. Karolina Bašić

Oblikovanje:
Silvio Družević

Tisak:
Jafra-print d.o.o.

